

gemeente

Zoetermeer

Stadspeiling 2018

Deelrapport sport en bewegen

Stadspeiling 2018

deelrapport sport en bewegen

mei 2019

opdrachtgever:
Samenleving: Rutger Haspers

analyse en rapportage:
JaBo/Onderzoek & Statistiek: Bert Ploeger

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	5
1 ONDERZOEKVERANTWOORDING	7
1.1 inleiding	7
1.2 doelstellingen	7
1.3 steekproeven, vragenlijsten en respons	7
1.4 dit rapport	8
2 BEWEGEN	9
2.1 norm gezond bewegen	9
2.2 beweegrichtlijn	10
3 DEELNAME AAN SPORTACTIVITEITEN	13
3.1 georganiseerde sportactiviteiten	13
3.2 ongeorganiseerde sportactiviteiten	14
3.3 meetfactor sportdeelname	15
4 WAARDERING VAN SPORTVOORZIENINGEN	17
4.1 algemeen	17
4.2 binnensportvoorzieningen	17
4.3 buitensportvoorzieningen	18
4.4 zwembaden	18
4.5 commerciële sportvoorzieningen	19
4.6 sportverenigingen	20
4.7 sporten op straat, in parken e.d.	20
4.8 algemene waardering door 18+'ers - meetfactor	20
5 BELANG VAN SPORTVOORZIENINGEN	23
5.1 belang per type sportvoorziening	23
6 SPORTAANBOD	25
6.1 sportaanbod voor doelgroepen	25
6.2 ontbrekend of onvolkomen sportaanbod	25
6.3 bekendheid kennismakingscursussen	26

BIJLAGEN

BIJLAGE I	BEVOLKING, STEEKPROEVEN EN RESPONS	27
BIJLAGE II	BETROUWBAARHEID EN NAUWKEURIGHEID	29
BIJLAGE III	VRAGENLIJST JONGEREN (12 T/M 23 JAAR)	31
BIJLAGE IV	VRAGENLIJST 18 JAAR EN OUDER	35
BIJLAGE V	RECHTE TELLINGEN	41
	sport en bewegen	41
	persoonlijke gegevens / achtergrondvariabelen 12 t/m 23 jaar	48
	persoonlijke gegevens / achtergrondvariabelen 18 jaar en ouder	49
BIJLAGE VI	TOELICHTINGEN	53
VI-1	tekortschietend aanbod - 12 t/m 23 jaar	53
VI-2	tekortschietend aanbod - 18 jaar en ouder	57

SAMENVATTING

algemeen, steekproeven, respons

In de stadspeiling van 2018 (opvolger van de omnibusenquête en jongerenpeiling) zijn enkele vragen gesteld over sport en bewegen. De vragen zijn voorgelegd aan twee steekproeven:

- 6.000 Zoetermeerders van 12 t/m 23 jaar.
- 4.000 Zoetermeerders van 18 jaar en ouder;

Er is dus enige overlap in de leeftijdscategorieën waarbinnen de steekproeven zijn getrokken: Zoetermeerders van 18 tot en met 23 jaar kunnen in beide steekproeven vallen (maar de steekproeftrekking is zodanig opgezet dat Zoetermeerders niet in twee steekproeven tegelijk kunnen vallen).

De respons op de vragenlijst voor jongeren bedraagt 14,9%; onder 18+'ers bedraagt de bruikbare respons 26,5%.

doel

In het onderzoek worden antwoorden op vragen over bewegen en sportdeelname, waardering van het sportaanbod, wensen ten aanzien van het sportaanbod en bekendheid met informatie over kennismakingscursussen.

bewegen

7% van de jongeren (van 12 t/m 18 jaar) voldoet bij de gevolgde vraagstelling aan de nieuwe beweegrichtlijn voor kinderen en jongeren. Daarnaast is er een grote groep jongeren die daar net niet helemaal aan voldoet.

Van de respondenten van 18 jaar t/m 64 jaar voldoet 25% aan de voor hen geldende richtlijn. Datzelfde geldt voor 65+'ers. Daarbij zijn de voor 65+'ers vereiste balansoefeningen niet in het onderzoek meegenomen.

deelname aan sportactiviteiten

58% van de respondenten op het jongerenonderzoek (12 t/m 23 jaar) zegt in sterkere of minder sterke mate aan georganiseerde sport te doen en 67% aan ongeorganiseerde sportactiviteiten.

Onder respondenten van 18 jaar en ouder is dat 34%, respectievelijk 61%.

meetfactor sportdeelname

Voor 2018 bedraagt het percentage sportdeelname onder 18+'ers 71%. Dat is zeven procentpunten lager dan in 2017. Mogelijk is de afname een artefact, veroorzaakt door een licht gewijzigde vraagstelling.

waardering van sportvoorzieningen

Over zes typen van sportvoorzieningen / sportaanbod is een rapportcijfer gevraagd. In alle gevallen weet ongeveer de helft van de respondenten een cijfer te geven. Dat levert de volgende gemiddelden op voor 2017:

	jongeren (12 t/m 23 jaar)	18+'ers
binnensportvoorzieningen	6,9	7,1
buitensportvoorzieningen	7,1	7,2
zwembaden	4,6	5,0
voorzieningen zoals SnowWorld en Silverdome	7,5	7,3
sportverenigingen	7,5	7,5
sporten op straat / in parken e.d.	7,2	7,6

meetfactor waardering sportvoorzieningen

Een meetfactor voor de sportvoorzieningen wordt gebaseerd op de rapportcijfers van 18+'ers, met uitzondering van het cijfer voor sporten op straat e.d..

Dit cijfer komt gemiddeld uit op een 6,8 voor 2018.

belang van (typen) sportvoorzieningen

Aan alle respondenten zijn vijf typen voorzieningen voorgelegd, met de vraag hoe belangrijk men het vindt dat deze in Zoetermeer aanwezig zijn.

Aan zwembaden wordt zowel door jongeren als door 18+'ers het meeste belang toegekend: 90% respectievelijk 89% acht een zwembad belangrijk of zeer belangrijk.

sportaanbod voor doelgroepen

Aan 18+'ers is gevraagd is naar een beoordeling van het sportaanbod voor kinderen, jongeren tussen 12 en 21 jaar, volwassenen, ouderen en mensen met een handicap. In alle gevallen geldt dat een groot deel van de respondenten hierover geen oordeel kan geven. Degenen die wél een oordeel geven zijn overwegend positief over het aanbod voor de verschillende doelgroepen. Uitzondering is het aanbod voor mensen met een handicap. Hierbij is het aandeel respondenten dat het aanbod onvoldoende acht iets groter dan het aandeel dat dat aanbod voldoende acht.

ontbrekend of onvolkomen sportaanbod

Op de vraag over sportactiviteiten die men mist, of waarvan men het aanbod onvoldoende acht zijn vooral veel antwoorden gegeven die met zwemmen te maken hebben. Daarnaast worden verschillende doelgroepen genoemd waarvoor het aanbod niet voldoet, met name mensen met een beperking.

kennismakingscursussen

De website www.kennismakingscursus.nl biedt een overzicht van het aanbod aan kennismakingscursussen op sportgebied. De website is bekend bij ongeveer een derde deel van de 18+'ers, net als in de twee voorgaande jaren.

De bekendheid onder jongeren is veel lager: 11%.

1

ONDERZOEKVERANTWOORDING

1.1 inleiding

In september / oktober 2018 is in Zoetermeer de jaarlijkse stadspeiling (combinatie van - voorheen - de omnibusenquête en de jongerenpeiling) gehouden. In opdracht van de afdeling Samenleving is een aantal vragen gesteld over sportdeelname en sportieve activiteiten. Vragen over dit onderwerp worden jaarlijks gesteld sinds 2006.

1.2 doelstellingen

Het onderzoeksdoel is uitspraken kunnen doen over:

- bewegen; deelname aan sportieve activiteiten;
- waardering van het sportaanbod;
- wensen ten aanzien van het sportaanbod;
- bekendheid van de informatie over kennismakingscursussen.

1.3 steekproeven, vragenlijsten en respons

In 2018 zijn de vragen voor jonge Zoetermeesters en voor Zoetermeesters van 18 jaar en ouder voor het eerst in dezelfde periode gesteld. Waar mogelijk en wenselijk zijn de vragen voor deze groepen gelijkloidend. Dat is ook het geval bij de vragen over sport en bewegen. De meeste vragen komen overeen, afgezien van een onderscheid tussen vragen in de *jij*-vorm en vragen in de *u*-vorm, en afgezien van enkele vragen die alleen aan respondenten van 18 jaar en ouder zijn voorgelegd. De achtergrondvragen naar persoonlijke gegevens vertonen ook verschillen.

Voor het onderzoek onder jongeren is één steekproef van 6.000 Zoetermeesters getrokken, die op 1 september 2018 ten minste 12 jaar oud, en jonger dan 24 jaar waren.

Voor het onderzoek onder Zoetermeesters vanaf 18 jaar zijn drie niet overlappende steekproeven getrokken uit de BRP (Basisregistratie Personen). Elke steekproef bevat 4.000 Zoetermeesters die op 1 september 2018 18 jaar of ouder waren. Voor de personen in deze steekproeven geldt bovendien dat zij op dat moment niet woonachtig waren in een 'bijzonder woongebouw' (verzorgingshuis, gevangenis, gezinsvervangend tehuis). Aan de personen uit deze drie steekproeven zijn verschillende vragenlijsten voorgelegd. Eén van deze vragenlijsten bevat de vragen over sport en bewegen.

Er is dus een zekere overlap in de leeftijdscategorieën waarbinnen de steekproeven zijn getrokken: Zoetermeesters van 18 tot en met 23 jaar kunnen in beide steekproeven vallen (maar de steekproeftrekking is zodanig opgezet dat Zoetermeesters niet in twee steekproeven tegelijk kunnen vallen).

De groep van 18 t/m 23-jarigen is in de steekproef van het 18+-onderzoek klein; en dat geldt ook voor de respons (34 respondenten). Uit praktische overwegingen blijven deze respondenten deel uitmaken van de groep van 18 jaar of ouder (zij worden dus niet naar de jongeren overgeheveld).

De vragenlijsten zijn per post toegezonden, met voor de respondent de keuze tussen digitale beantwoording en beantwoording op papier.

De respons op de vragenlijst voor jongeren bedraagt 956 personen (15,9%). De vragen over dit onderwerp zijn in voldoende mate beantwoord door 896 personen (14,9%).

De respons op de vragenlijst voor 18+'ers, die de vragen over de parken, groen en recreatie bevat, bedraagt 1.102 personen (27,6%). De vragen over dit onderwerp zijn in voldoende mate beantwoord door 1.060 personen (26,5%).

1.4 dit rapport

Hoofdstuk 2 gaat in op de *Nederlandse norm gezond bewegen* en de nieuwe *beweegrichtlijn*.

Hoofdstuk 3 gaat in op de deelname aan georganiseerde en ongeorganiseerde sportactiviteiten.

In hoofdstuk 4 wordt het aanbod aan sportvoorzieningen en mogelijkheden om te sporten besproken.

Hoofdstuk 5 gaat over het belang van de aanwezigheid van typen sportvoorzieningen in Zoetermeer.

Hoofdstuk 6 gaat over het sportaanbod voor verschillende doelgroepen, daarnaast over ontbrekend / tekortschietend sportaanbod, en over de informatievoorziening over kennismakingscursussen op het gebied van sport.

bijlagen

- Een verantwoording van het onderzoek staat in bijlage I (representativiteit) en bijlage II (betrouwbaarheid en nauwkeurigheid).
- De vragenlijsten van de stadspeiling, voor zover relevant voor dit deelonderzoek, zijn opgenomen als bijlage III (jongeren) en bijlage IV (18+).
- De resultaten in tabelvorm (rechte tellingen) staan in bijlage V; daarbij worden de uitkomsten van beide onderzoeken (jongeren en 18+'ers) zo veel mogelijk gecombineerd (naast elkaar) weergegeven.
- Antwoorden op open vragen zijn opgenomen als bijlage VI. In deze bijlage worden de antwoorden van beide enquêtes apart getoond.

2 BEWEGEN

2.1 norm gezond bewegen

Onder sportieve activiteiten worden alle activiteiten verstaan die met actieve lichaamsbeweging te maken hebben. Dit kan gaan om sporten in verenigingsverband, maar ook om wandelen of hardlopen, en ook fietsen naar het werk of de winkel behoort hiertoe.

De *Nederlandse norm gezond bewegen* adviseert om ten minste vijf dagen per week, dertig minuten per dag te, bewegen. Dit is een inmiddels verouderde norm: op 22 augustus 2017 zijn er nieuwe *beweegrichtlijnen* gepubliceerd in een advies van de Gezondheidsraad aan de minister van VWS.¹ In § 2.2 worden de nieuwe richtlijnen gespecificeerd.

De vragen waarop deze rapportage is gebaseerd doen zo veel mogelijk recht aan zowel de oude beweegnorm als de nieuwe beweegrichtlijn. Dat heeft echter wel consequenties gehad voor de vergelijkbaarheid met voorgaande jaren.

norm gezond bewegen (respondenten van 18 jaar en ouder)

Tabel 2-1 laat zien welk deel van de respons (wanneer het antwoord *weet niet* en *niet geantwoord* buiten beschouwing blijven) voldoet aan de beweegnorm voor volwassenen. Dat is 38%, onwaarschijnlijk veel meer dan in voorgaande jaren.

Figuur 2-1 illustreert dit duidelijk. Een verklaring voor deze ogenschijnlijke toename ligt waarschijnlijk in een gewijzigde formulering van de enquêtevraag, die kennelijk veel invloed heeft gehad op de beantwoording.² De formulering is gewijzigd ten behoeve van de berekening van de nieuwe beweegrichtlijn.

De uitkomst is daarom niet vergelijkbaar met die uit voorgaande jaren. Wel kan het helpen om resultaten uit toekomstige onderzoeken te duiden.

tabel 2-1 *aantal dagen waarop 18+’ers minimaal 30 minuten besteden aan matig intensieve activiteiten (of aan intensievere activiteiten)*

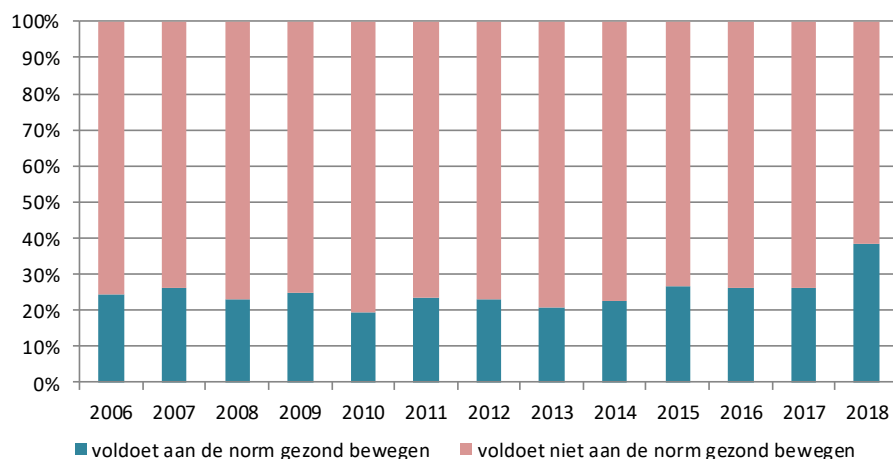
	aantal	procent	procent
geen enkele dag	86	8,1	8,5
1 – 2 dagen per week	248	23,4	24,5
3 – 4 dagen per week	291	27,5	28,8
5 – 6 dagen per week	194	18,3	19,2
7 dagen per week	192	18,1	19,0
subtotaal	1.011	95,4	100,0
weet niet	41	3,9	
niet geantwoord	8	0,8	
totaal	1.060	100,0	

¹ Een toelichting op deze nieuwe richtlijnen is te vinden op:

<https://www.allesoversport.nl/artikel/van-beweegnorm-naar-beweegrichtlijnen-wat-verandert-er/>

² oude formulering: “Op hoeveel dagen in een (gemiddelde) week besteedt u minimaal 30 minuten aan sportieve activiteiten?”

formulering 2018: “Op hoeveel dagen in een gewone week besteedt u minstens 30 minuten aan matig intensieve activiteiten of aan intensievere activiteiten?”

figuur 2-1 percentage respondenten van 18 jaar en ouder) dat aan de norm 'gezond bewegen' voldoet, in de periode 2006 - 2018 ($n_{2018} = 1.011$)

2.2 beweegrichtlijn

beweegrichtlijn jongeren

Voor kinderen van vier tot en met achttien jaar geldt de volgende beweegrichtlijn:

- Bewegen is goed, meer bewegen is beter.
- Doe minstens elke dag een uur aan matig intensieve inspanning. Langer, vaker en/of intensiever bewegen geeft extra gezondheidsvoordeel.
- Doe minstens driemaal per week spier- en botversterkende activiteiten.
- En: voorkom veel stilzitten.

(bron: Gezondheidsraad: Beweegrichtlijnen 2017 - Samenvatting)

In dit onderzoek kan bij benadering worden vastgesteld in hoeverre jongeren uit de respons, van 12 t/m 18 jaar, aan de beweegrichtlijn voldoen. Tabel 2-2 laat dit zien voor de jongeren in de respons die niet ouder zijn dan 18 jaar en zowel de vraag naar het aantal dagen voldoende bewegen, als de vraag naar botversterkende activiteiten weten te beantwoorden.

Slechts 7% van hen (vet weergegeven in tabel 2-2) voldoet naar eigen zeggen zowel aan het criterium voor bewegen als aan het criterium voor botversterkende activiteiten. Er is daarnaast wel een grote groep die in de buurt van de richtlijn komt (bijvoorbeeld met vijf of zes dagen met 60 minuten matig intensieve activiteiten).

tabel 2-2 het aantal dagen per week waarop jongeren (tussen 12 en 18 jaar) minstens 60 minuten aan matig intensieve inspanning doen, afgezet tegen het aantal dagen per week waarop zij spier- en botversterkende activiteiten doen.

aantal dagen waarop minstens 60 minuten matig intensieve activiteiten		aantal dagen waarop in een gemiddelde week spier- en botversterkende activiteiten				totaal
		nul dagen	1 dag per week	2 dagen per week	3 of meer dagen pw	
geen enkele dag	aantal	27	4	2	5	38
	procent	5,4	0,8	0,4	1,0	7,6
1 - 2 dagen per week	aantal	34	42	20	16	112
	procent	6,8	8,3	4,0	3,2	22,3
3 - 4 dagen per week	aantal	20	27	42	63	152
	procent	4,0	5,4	8,3	12,5	30,2
5 - 6 dagen per week	aantal	12	23	30	80	145
	procent	2,4	4,6	6,0	15,9	28,8
7 dagen per week	aantal	3	7	11	35	56
	procent	0,6	1,4	2,2	7,0	11,1
totaal	aantal	96	103	105	199	503
	procent	19,1	20,5	20,9	39,6	100,0

beweegrichtlijn volwassenen en ouderen

De beweegrichtlijn voor volwassenen en ouderen luidt als volgt:

- Bewegen is goed, meer bewegen is beter.
- Doe minstens 150 minuten per week aan matig intensieve inspanning, zoals wandelen en fietsen, verspreid over diverse dagen. Langer, vaker en/of intensiever bewegen geeft extra gezondheidsvoordeel.
- Doe minstens tweemaal per week spier- en botversterkende activiteiten, voor ouderen gecombineerd met balansoefeningen.
- En: voorkom veel stilzitten.

(bron: *Gezondheidsraad: Beweegrichtlijnen 2017 - Samenvatting*)

In dit onderzoek kan bij benadering worden vastgesteld in hoeverre respondenten van 18 t/m 64 jaar, en ouderen (65+) volgens hun eigen antwoorden aan de voor hen geldende beweegrichtlijn voldoen.

Tabel 2-3 laat dit zien voor de categorie onder 65 jaar, die zowel de vraag naar het aantal minuten bewegen, als de vraag naar botversterkende activiteiten weten te beantwoorden. Tabel 2-4 toont het voor 65+'ers. Bij deze laatstgenoemde groep zijn, om de vraagstelling overzichtelijk te houden, de vereiste balansoefeningen niet in het onderzoek meegenomen.

In beide gevallen komt het aandeel respondenten dat aan de beweegrichtlijn voldoet (in de tabel vet weergegeven) uit op afgerond 25%.

tabel 2-3 het aantal minuten per week matig intensieve inspanning onder respondenten tussen 18 en 65 jaar, afgezet tegen het aantal dagen per week waarop deze respondenten spier- en botversterkende activiteiten doen.

aantal minuten matig intensieve inspanning per week		aantal dagen waarop in een gemiddelde week spier- en botversterkende activiteiten				totaal
		nul dagen	1 dag per week	2 dagen per week	3 of meer dagen pw	
0 - 90 minuten	aantal	96	54	26	46	222
	procent	16,6	9,3	4,5	8,0	38,4
90 - 150 minuten	aantal	40	37	45	39	161
	procent	6,9	6,4	7,8	6,7	27,9
150 minuten of meer	aantal	30	19	31	115	195
	procent	5,2	3,3	5,4	19,9	33,7
totaal	aantal	166	110	102	200	578
	procent	28,7	19,0	17,6	34,6	100,0

tabel 2-4 het aantal minuten per week matig intensieve inspanning onder respondenten van 65 jaar en ouder, afgezet tegen het aantal dagen per week waarop deze respondenten spier- en botversterkende activiteiten doen.

aantal minuten matig intensieve inspanning per week		aantal dagen waarop in een gemiddelde week spier- en botversterkende activiteiten				totaal
		nul dagen	1 dag per week	2 dagen per week	3 of meer dagen pw	
0 - 90 minuten	aantal	46	18	12	17	93
	procent	16,8	6,6	4,4	6,2	34,1
90 - 150 minuten	aantal	17	17	19	27	80
	procent	6,2	6,2	7,0	9,9	29,3
150 minuten of meer	aantal	20	12	13	55	100
	procent	7,3	4,4	4,8	20,1	36,6
totaal	aantal	83	47	44	99	273
	procent	30,4	17,2	16,1	36,3	100,0

3

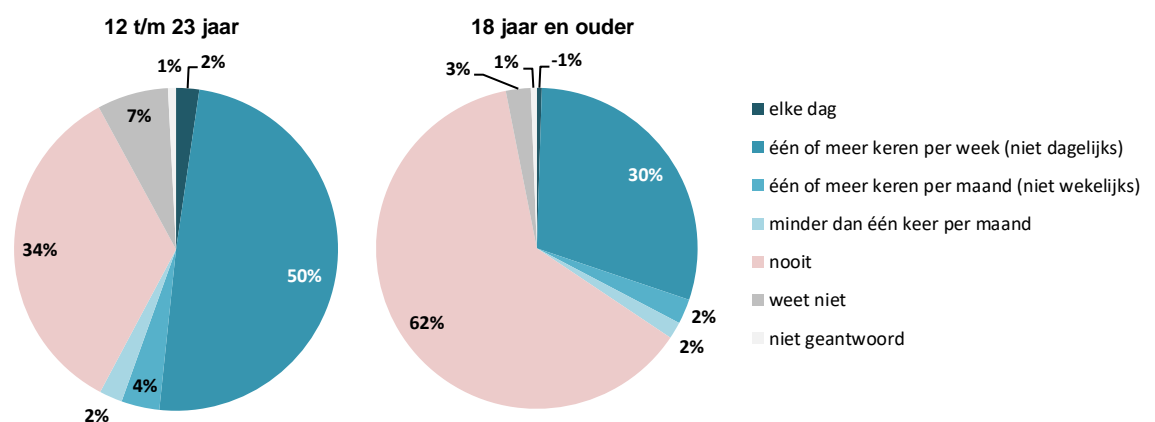
DEELNAME AAN SPORTACTIVITEITEN

3.1 georganiseerde sportactiviteiten

Figuur 3-1 laat zien in welke mate de respondenten deelnemen aan georganiseerde vormen van sport, dat wil zeggen: als lid van een officiële sport- of recreatievereniging, via de werkgever, via het buurt- of wijkcentrum of een recreatiesportclub.

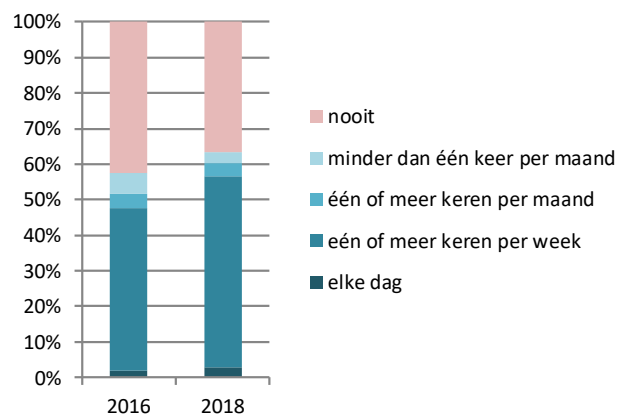
58% van de respondenten op het jongerenonderzoek (12 t/m 23 jaar) zegt in sterkere of minder sterke mate aan georganiseerde sport te doen. Onder respondenten van 18 jaar en ouder is dat 34%.

34% van de jongeren, en 62% van de 18+'ers zegt *niet* aan georganiseerde sport te doen.

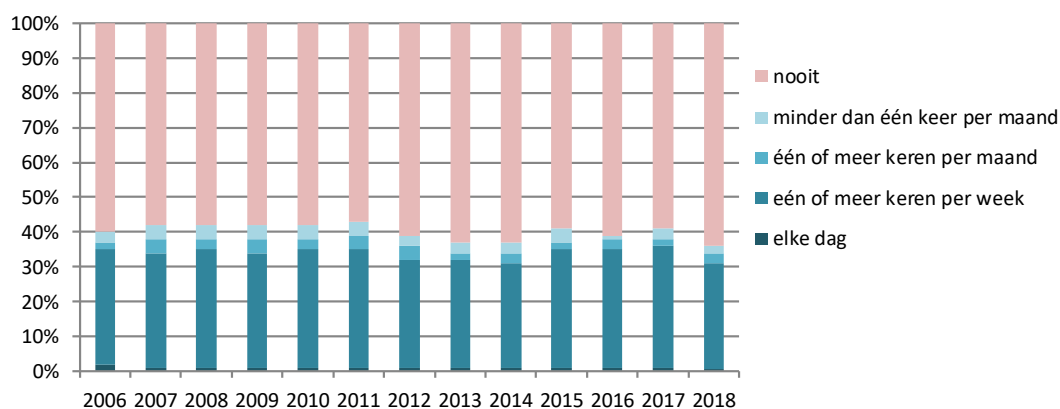
figuur 3-1 frequentie van deelname in 2018 aan georganiseerde sportactiviteiten (in procenten, $n_{\text{jongeren}} = 896$; $n_{18+} = 1.060$)

Figuur 3-2 vergelijkt de cijfers voor jongeren uit 2018 met de cijfers uit de jongerenpeiling van 2016 (met respondenten tussen 12 en 26 jaar). Daarbij worden de categorieën *weet niet* en *niet geantwoord* buiten beschouwing gelaten. Het diagram laat een verschil in deelname aan georganiseerde sportactiviteiten zien.

figuur 3-2 frequentie van deelname aan georganiseerde sportactiviteiten door jongeren in 2016 (12 t/m 26 jaar) en 2018 (12 t/m 23 jaar); in procenten, $n_{2018} = 825$

Figuur 3-3 toont dat de deelname aan georganiseerde sport onder 18+'ers door de jaren heen redelijk constant is, maar in 2018 wel iets lager dan in de meeste voorgaande jaren.

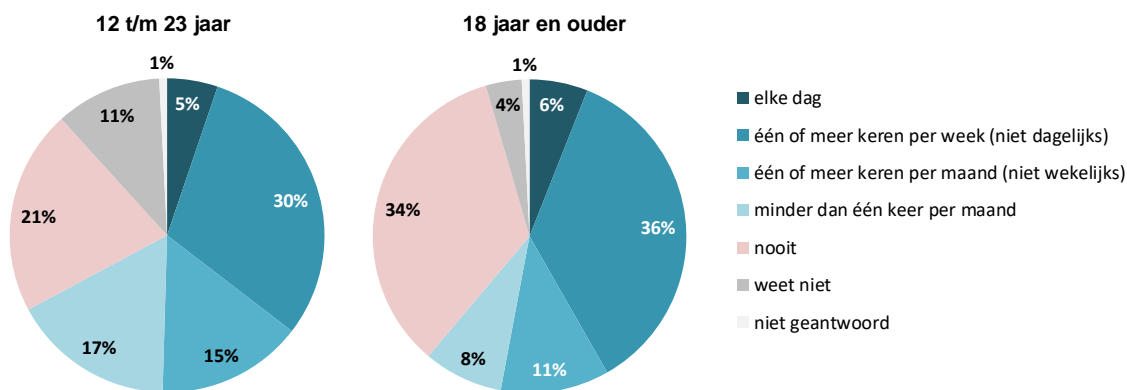
figuur 3-3 frequentie van deelname aan georganiseerde sportactiviteiten door 18+'ers in een reeks van jaren (in procenten, $n_{2018} = 1.028$)

3.2 ongeorganiseerde sportactiviteiten

Figuur 3-4 laat zien in welke mate de respondenten deelnemen aan ongeorganiseerde vormen van sport, dat wil zeggen: met een vrienden- of familieclub of op eigen houtje.

67% van de respondenten op het jongerenonderzoek (12 t/m 23 jaar) zegt in sterkere of minder sterke mate aan ongeorganiseerde sport te doen. Onder respondenten van 18 jaar en ouder is dat 61%.

21% van de jongeren en 34% van de 18+'ers zegt *niet* aan ongeorganiseerde sport te doen.

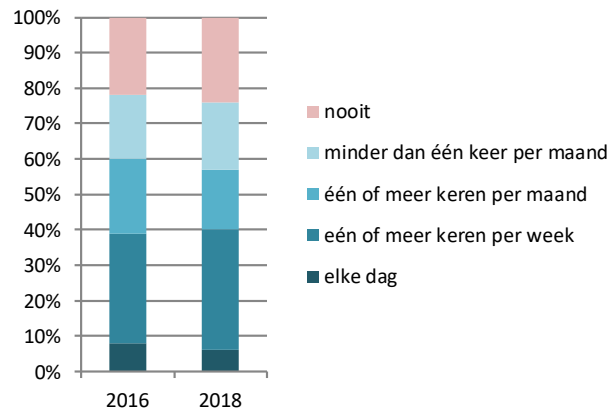

figuur 3-4 frequentie van deelname in 2018 aan ongeorganiseerde sportactiviteiten (in procenten, $n_{(jongeren)} = 896$; $n_{(18+)} = 1.060$)

Figuur 3-5 vergelijkt de cijfers voor jongeren met de cijfers uit de jongerenpeiling van 2016 (met respondenten tussen 12 en 26 jaar). Daarbij worden de categorieën *weet niet* en *niet geantwoord* buiten beschouwing gelaten.

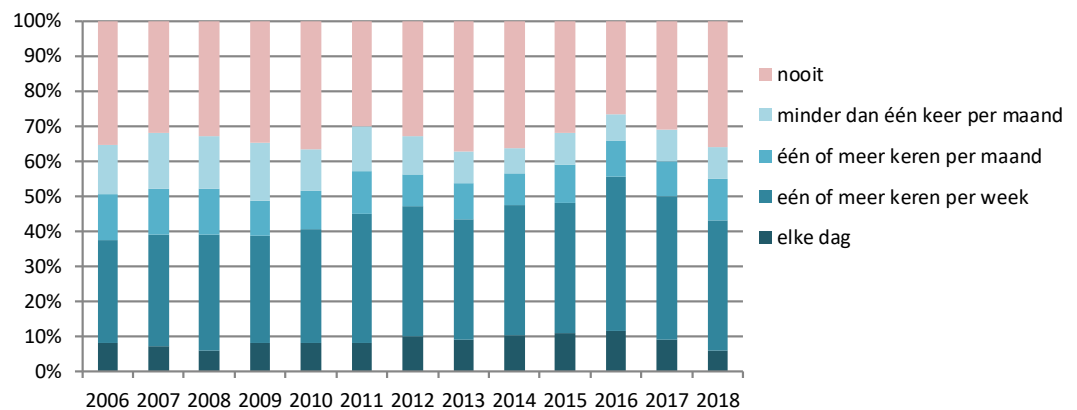
Dit diagram laat geen grote verschillen tussen beide jaren zien in de deelname aan ongeorganiseerde sportactiviteiten.

figuur 3-5 frequentie van deelname aan ongeorganiseerde sportactiviteiten door jongeren in 2016 (12 t/m 26 jaar) en 2018 (12 t/m 23 jaar); in procenten, $n_{2018} = 791$

Door de jaren heen is er onder 18+'ers geen duidelijke ontwikkeling in de deelname aan ongeorganiseerde sportactiviteiten (figuur 3-6); toch lijkt de meting uit 2018 in ongunstige zin af te wijken van de meeste eerdere metingen.

figuur 3-6 frequentie van deelname aan ongeorganiseerde sportactiviteiten door 18+'ers in een reeks van jaren (in procenten, $n_{2018} = 1.012$)

3.3 meetfactor sportdeelname

Op basis van de informatie die ten grondslag ligt aan de figuren 3-2 en 3-4 is de meetfactor sportdeelname (ten behoeve van de Programmabegroting) vastgesteld: het percentage inwoners van 18 jaar en ouder dat sport beoefent. Voor de berekeningswijze: zie het kader hieronder.

Voor 2018 bedraagt het percentage sportdeelname onder 18+'ers 71%. Dat is zeven procentpunten lager dan in 2017.

Dat is opvallend, vooral omdat juist de score voor de norm gezond bewegen veel gunstiger uitpakt dan in het vorige jaar. Een speculatieve verklaring hiervoor: omdat in 2018 het woord *sport* uit de vraag naar de beweegnorm is weggelaten (zie voetnoot 2 op p. 9) voelt een deel van de respons zich mogelijk vrijer om te kiezen voor de combinatie *wel bewegen, maar niet sporten*.

berekening meetfactor sportdeelname onder 18+'ers

Een klein deel van de respons blijft buiten de berekening van de meetfactor:

- 10 respondenten bij wie informatie ontbreekt: d.w.z. zij hebben op géén van beide vragen over (on)georganiseerde sportdeelname een antwoord gegeven, of slechts op één van beide vragen.
- respondenten bij wie over sportdeelname geen zekere uitspraak kan worden gedaan. Dat zijn:
  - 17 respondenten die op beide vragen het antwoord *weet niet* gaven;
  - 16 respondenten die een combinatie van de antwoorden *nooit* en *weet niet* gaven.

Van de oorspronkelijke 1.060 respondenten blijven er dan 1.017 over.

De sportdeelname ziet er daarmee uit zoals in de onderstaande kruistabel.

De in deze tabel vermelde percentages zijn cel-percentages.

Het aantal / percentage niet-sporters is rood gekleurd. Het percentage sportdeelname is nu: $100,0\% - 29,4\% = 70,6\%$. Afgerond: **71%**.

tabel 2-2 berekening meetfactor sportdeelname

		wél ongeorganiseerde sportbeoefening	geen ongeorganiseerde sportbeoefening	weet niet	totaal
wél georganiseerde sportbeoefening	aantal	294	62	8	364
	pct	28,9	6,1	,8	35,8
geen georganiseerde sportbeoefening	aantal	347	299	-	646
	pct	34,1	29,4	-	63,5
weet niet	aantal	7	-	-	7
	pct	,7	-	-	,7
totaal	aantal	648	361	8	1.017
	pct	63.7	35.5	.8	100.0

4

WAARDERING VAN SPORTVOORZIENINGEN

4.1 algemeen

De volgende paragrafen gaan in op de waarderingscijfers die men geeft aan het sportaanbod in Zoetermeer. Deze waardering wordt besproken per type voorziening. Het gaat achtereenvolgens om:

- binnensportvoorzieningen (sporthallen en -zalen);
- buitensportvoorzieningen (sportvelden en -banen);
- zwembaden;
- commerciële sportvoorzieningen (zoals SnowWorld en Silverdome);
- sportverenigingen;
- mogelijkheden om buiten (op straat, in parken e.d. te sporten).

In paragraaf 4.8 wordt een gemiddeld algemeen rapportcijfer vastgesteld, op basis van de door 18+'ers gegeven cijfers voor de sportvoorzieningen. Dit is een meetfactor ten behoeve van de Programmabegroting.

4.2 binnensportvoorzieningen

jongeren

Van alle ondervraagde jongeren geeft 82% een oordeel over de binnensportvoorzieningen van Zoetermeer: de sporthallen en sportzalen. Gemiddeld komt dit oordeel (rapportcijfer) uit op een **6,9** (zie tabel IV-8 op p.43).

In 2016 gaven jongeren van 12 t/m 26 jaar gemiddeld een 6,8.

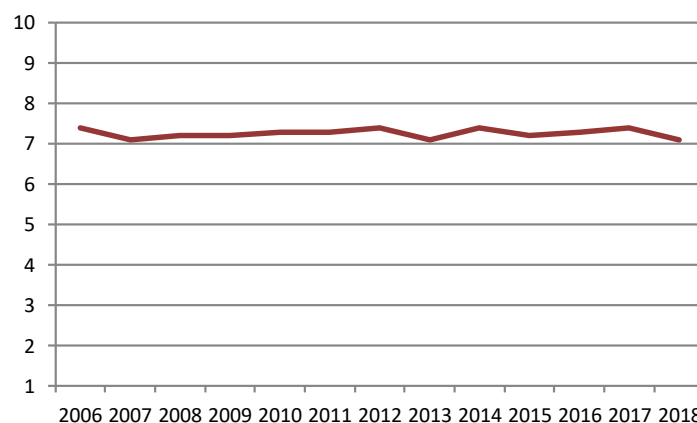
12% van de rapportcijfers is in 2018 onvoldoende: een 5 of lager.

18+'ers

Van alle 18+'ers respondenten geeft 52% een oordeel over de binnensportvoorzieningen. Gemiddeld komt dit oordeel (rapportcijfer) uit op een **7,1**.

7% van de rapportcijfers is onvoldoende.

Figuur 4-1 laat zien dat het gemiddelde oordeel sinds 2006 zeer constant is: tussen 7,1 en 7,4.

figuur 4-1 gemiddeld rapportcijfer (van 18+'ers) voor binnensportvoorzieningen tussen 2006 en 2018 ($n_{2018} = 555$)

4.3 buitensportvoorzieningen

jongeren

Van alle ondervraagde jongeren geeft 84% een oordeel over de buitensportvoorzieningen van Zoetermeer: de sportvelden en -banen. Gemiddeld komt dit oordeel (rapportcijfer) uit op een **7,1** (zie tabel IV-9 op p.43).

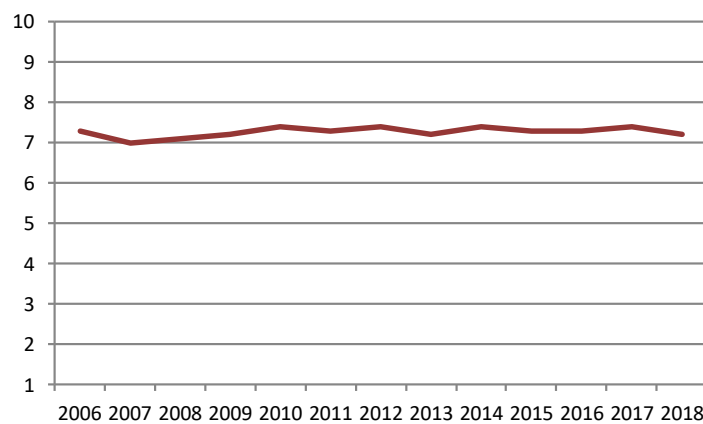
In 2016 gaven jongeren van 12 t/m 26 jaar gemiddeld een 6,9.

9% van de rapportcijfers is in 2018 onvoldoende: een 5 of lager.

18+'ers

52% van de 18+'ers geeft een oordeel over de buitensportvoorzieningen (sportvelden en banen). Het gemiddelde rapportcijfer voor deze voorzieningen is een **7,2**. Van de rapportcijfers is 6% onvoldoende.

Figuur 4-2 toont het verloop van het gemiddelde oordeel sinds 2006. Dat is zeer constant: tussen 7,0 en 7,4.

figuur 4-2 gemiddeld rapportcijfer (van 18+'ers) voor buitensportvoorzieningen tussen 2006 en 2018 (n₂₀₁₈ = 549)

4.4 zwembaden

In 2018 waren in Zoetermeer normaal gesproken twee gemeentelijke zwembaden open: de Driesprong en De Veur. Daarnaast was zwembad Het Keerpunt (sinds enkele jaren in particuliere handen) gedurende een deel van de zomer geopend voor recreatief zwemmen.

jongeren

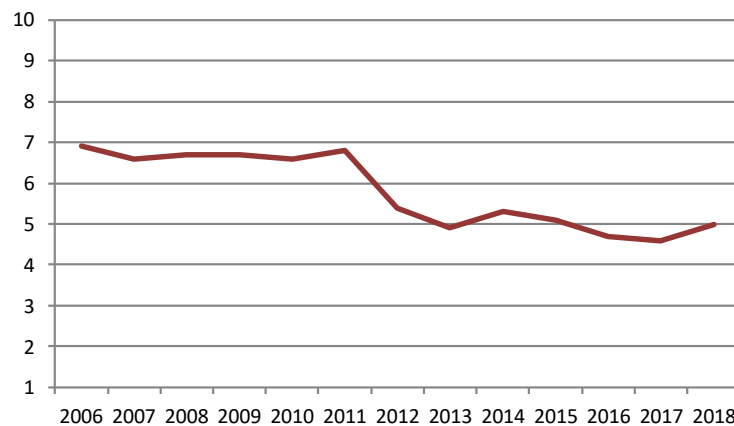
Van alle ondervraagde jongeren geeft 87% een oordeel over de zwembaden in Zoetermeer. Gemiddeld komt dit oordeel (rapportcijfer) uit op een **4,6** (zie tabel IV-7 op p.43). In 2016 gaven jongeren van 12 t/m 26 jaar gemiddeld een 4,5 voor de zwembaden.

59% van de rapportcijfers is in 2018 onvoldoende: een 5 of lager.

18+'ers

62% van de 18+'ers geeft een oordeel over de zwembaden in Zoetermeer. Het gemiddelde rapportcijfer voor deze voorzieningen is een **5,0**. Van de rapportcijfers is 53% onvoldoende.

Figuur 4-3 toont het verloop van het gemiddelde oordeel sinds 2006. Het is duidelijk dat dat oordeel dramatisch gekelderd is sinds 2011. Deze ontwikkeling houdt gelijke tred met de onzekerheid rond het omstreden zwembad Het Keerpunt.

figuur 4-3 *gemiddeld rapportcijfer (van 18+'ers) voor zwembaden tussen 2006 en 2018 (n₂₀₁₈ = 659)*

In bijlage VI melden respondenten welke voorzieningen zij missen of tekort vinden schieten in Zoetermeer. Een aanzienlijk deel van de antwoorden gaat over zwembaden en over de mogelijkheden om (recreatief) te zwemmen (reacties van jongeren: vanaf p.53; reacties van 18+'ers: vanaf p.58).

4.5 commerciële sportvoorzieningen

jongeren

Van alle ondervraagde jongeren geeft 84% een oordeel over commerciële sportvoorzieningen, zoals SnowWorld en Silverdome. Gemiddeld komt dit oordeel (rapportcijfer) uit op een **7,5** (zie tabel IV-10 op p.44).

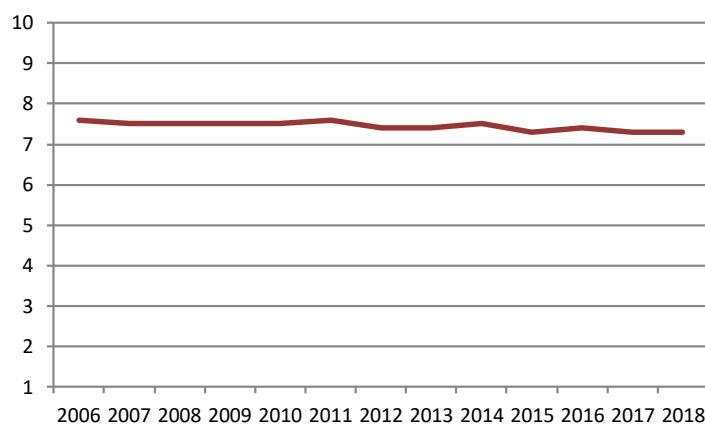
In 2016 gaven jongeren van 12 t/m 26 jaar gemiddeld een 7,4.

5% van de rapportcijfers is in 2018 onvoldoende: een 5 of lager.

18+'ers

54% van de respons geeft een oordeel over de commerciële sportvoorzieningen. Het gemiddelde rapportcijfer voor deze voorzieningen is een **7,3**. Van alle respondenten die deze voorzieningen beoordelen geeft 7% een onvoldoende rapportcijfer.

Figuur 4-4 toont het verloop van het gemiddelde oordeel sinds 2006. Dit oordeel varieert tussen 7,3 en 7,6.

figuur 4-4 *gemiddeld rapportcijfer (van 18+'ers) voor commerciële sportvoorzieningen tussen 2006 en 2018 (n₂₀₁₈ = 576)*

4.6 sportverenigingen

jongeren

Van alle ondervraagde jongeren geeft 81% een oordeel over sportverenigingen in Zoetermeer (d.w.z.: over de sportverenigingen die zij kennen). Gemiddeld komt dit oordeel uit op een **7,5** (zie tabel IV-11 op p.44). In de jongerenpeiling van 2016 werd nog niet gevraagd naar sportverenigingen, dus een vergelijking met een eerdere meting is niet mogelijk.

5% van de rapportcijfers is in 2018 onvoldoende: een 5 of lager.

18+'ers

49% van de respons geeft een oordeel over de Zoetermeerse sportverenigingen die zij kennen. Het gemiddelde rapportcijfer is een **7,5**, net als in 2016 en 2017.

Van alle respondenten die in 2018 de sportverenigingen beoordelen geeft 2,5% een onvoldoende rapportcijfer.

4.7 sporten op straat, in parken e.d.

jongeren

Van alle ondervraagde jongeren geeft 89% een oordeel over de mogelijkheden om in Zoetermeer buiten (op straat, in parken e.d.) te sporten (bijvoorbeeld hardlopen, fietsen, skaten). Gemiddeld komt dit oordeel uit op een **7,2** (zie tabel IV-12 op p.44). In 2016 gaven jongeren van 12 t/m 26 jaar gemiddeld een 7,1.

10% van de rapportcijfers is in 2018 onvoldoende: een 5 of lager.

18+'ers

Aan 18+'ers is in 2018 voor het eerst gevraagd naar een oordeel over de mogelijkheden om in Zoetermeer buiten (op straat, in parken e.d.) te sporten.

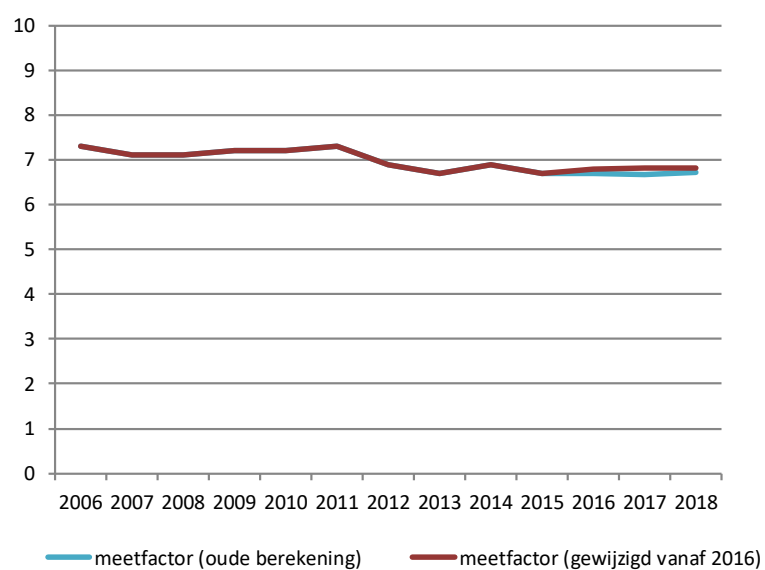
76% van de respons geeft een oordeel. Het gemiddelde rapportcijfer is een **7,6**.

Van alle respondenten die de mogelijkheid beoordelen geeft 4,5% een onvoldoende rapportcijfer.

4.8 algemene waardering door 18+'ers - meetfactor

Bij elk type sportvoorziening (besproken in § 4.2 t/m § 4.6) geeft ongeveer de helft van de 18+'ers een oordeel. Op deze oordelen is een algemene meetfactor 'waardering inwoners voor sportvoorzieningen' gebaseerd.

De meetfactor werd tot 2015 berekend als het (ongewogen) gemiddelde van de vier cijfers voor binnensportvoorzieningen, buitensportvoorzieningen, zwembaden en commerciële sportvoorzieningen. Vanaf 2016 is ook het cijfer voor sportverenigingen in de berekening betrokken. Bij deze nieuwe berekening komt het gemiddelde voor 2018 uit op een 6,8; bij de oude berekening op een 6,7 (zie figuur 3-5). De waardering van de zwembaden haalt vanaf 2011 de meetfactor enigszins omlaag.

figuur 4-5 gemiddelde van de rapportcijfers voor Zoetermeerse sportvoorzieningen tussen 2006 en 2018

5

BELANG VAN SPORTVOORZIENINGEN

5.1 belang per type sportvoorziening

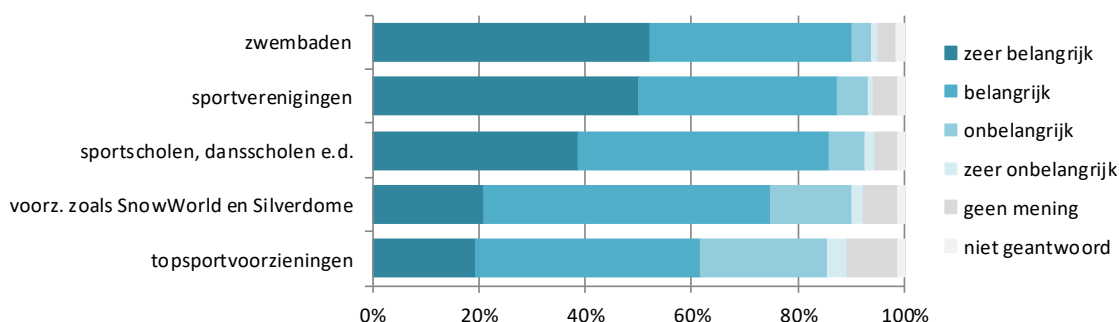
Voor vijf verschillende soorten van sportvoorzieningen is aan de respondenten gevraagd hoe belangrijk zij het vinden dat die in Zoetermeer aanwezig zijn.

jongeren

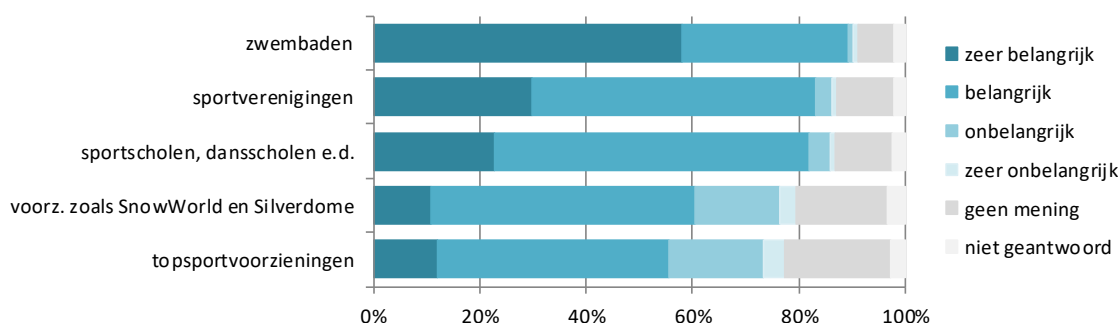
Figuur 5.1 laat zien welk belang respondenten van 12 t/m 23 jaar hechten aan de aanwezigheid deze soorten sportvoorzieningen. Aan zwembaden kennen zij het meeste belang toe: 90% van de jongeren acht deze belangrijk of zeer belangrijk. Aan sportverenigingen en sportscholen (+ dansscholen e.d.) kennen zij een iets lager belang toe: respectievelijk 88% en 86% achten deze voorzieningen belangrijk of zeer belangrijk (waarbij het aandeel *zeer belangrijk* bij sportscholen c.a. lager is dan bij sportverenigingen).

Het belang van de grote sportvoorzieningen zoals SnowWorld en Silverdome is voor de jongeren iets lager: 75% vindt deze voorzieningen belangrijk of zeer belangrijk. Het aandeel *zeer belangrijk* is met 21% veel lager dan bij de eerder genoemde voorzieningen.

Iets dergelijks geldt voor topsportvoorzieningen: 62% vindt deze belangrijk of zeer belangrijk. Het aandeel *zeer belangrijk* is 19%.

figuur 5-1 belang dat jongeren (12 t/m 23 jaar) toekennen aan de aanwezigheid in Zoetermeer van verschillende soorten sportvoorzieningen (in procenten, n = 896)

figuur 5-2 belang dat 18+ers toekennen aan de aanwezigheid in Zoetermeer van verschillende soorten sportvoorzieningen (in procenten, n = 1.060)

18+ers

Figuur 5.2 laat zien welk belang respondenten van 18 jaar en ouder hechten aan de aanwezigheid de vijf soorten sportvoorzieningen. 18+ers kennen net als jongeren aan zwembaden het meeste belang toe: 89% acht deze belangrijk of zeer belangrijk. Aan sportverenigingen en sportscholen (+ dansscholen e.d.) kennen zij

een iets lager belang toe: respectievelijk 83% en 82% acht deze voorzieningen belangrijk of zeer belangrijk (waarbij het aandeel *zeer belangrijk* in beide gevallen wel een stuk lager is dan bij zwembaden).
Het belang van de grote sportvoorzieningen zoals SnowWorld en Silverdome is voor de respondenten nog iets lager: 60% vindt deze voorzieningen belangrijk of zeer belangrijk.
Datzelfde geldt voor topsportvoorzieningen: 56% vindt deze belangrijk of zeer belangrijk.
In deze laatste twee gevallen is het aandeel *zeer belangrijk* verhoudingsgewijs veel lager dan bij de drie andere typen sportvoorziening.

6

SPORTAANBOD

6.1 sportaanbod voor doelgroepen

Een vraag over het sportaanbod voor doelgroepen is enkel aan respondenten voorgelegd in de vragenlijst voor 18+'ers.

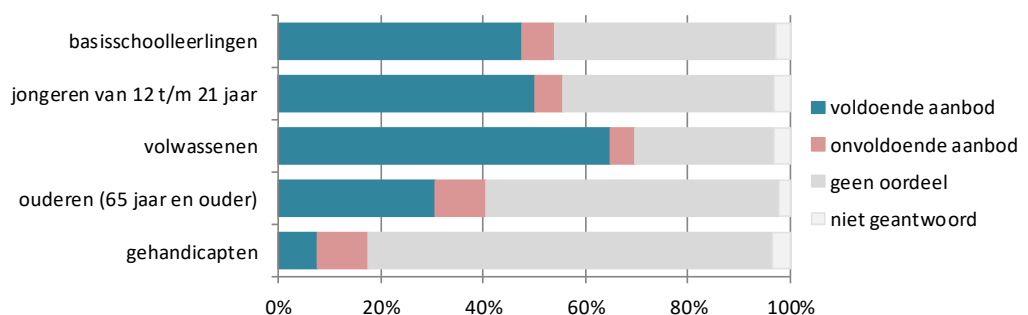
Over vijf doelgroepen (*basisschoolleerlingen, jongeren van 12 t/m 21 jaar, volwassenen, ouderen en mensen met een handicap*) is gevraagd of men meent dat er voor deze doelgroepen voldoende sportaanbod is.

Het percentage respondenten dat vindt dat er voldoende aanbod is voor een bepaalde doelgroep varieert van 8% bij het sportaanbod voor gehandicapten tot 65% bij het sportaanbod voor volwassenen (figuur 6-1). Het percentage respondenten dat van mening is dat het sportaanbod onvoldoende is, is - in absolute zin - bij alle doelgroepen laag: tussen de 5% (sportaanbod voor volwassenen) en 10% (sportaanbod voor ouderen en voor gehandicapten). In alle gevallen is echter het aandeel respondenten dat geen oordeel kan geven groot. En in het geval van gehandicapten zelfs zeer groot: 79%.

Uitgaand van de veronderstelling dat respondenten gefundeerd het antwoord 'ja' (voldoende aanbod) of 'nee' (onvoldoende aanbod) geven is het daarom zinvol om naar de getalsverhouding tussen de antwoorden 'ja' en 'nee' te kijken. Dat levert het volgende op:

- het aantal respondenten dat het sportaanbod voor volwassenen voldoende acht is 13,5 keer zo groot als het aandeel dat dit aanbod onvoldoende acht;
- bij het aanbod voor jongeren tussen 12 en 21 jaar en voor kinderen in de basisschoolleeftijd gaat het om een factor 9,3, respectievelijk 7,4 tussen voldoende en onvoldoende;
- bij het aanbod voor ouderen gaat het om een factor 3,1;
- bij het aanbod voor mensen met een handicap gaat het om een factor 0,8.

Het sportaanbod voor mensen met een handicap steekt daarmee ongunstig af bij het sportaanbod voor de andere beschouwde groepen. Deze laatste vaststelling is gebaseerd op de antwoorden van 185 respondenten.

figuur 6-1 Beoordeling (door 18+'ers) of het sportaanbod voor verschillende doelgroepen voldoende is (in procenten, n = 1.060)

6.2 ontbrekend of onvolkomen sportaanbod

Op de open vraag welke sportactiviteiten men mist of van welke sportactiviteiten men het aanbod onvoldoende acht, hebben enkele honderden personen, zowel jongeren als 18+'ers, een antwoord gegeven. Deze antwoorden staan in bijlage VI, gerubriceerd in de categorieën *doelgroepen, zwemmen, schaatsen, voetbal* en *overig*. Dit zijn dezelfde rubrieken als in 2017 zijn gehanteerd.

De antwoorden voor respondenten van 12 t/m 23 jaar staan in VI-1 (p.53 - 57), die van 18+'ers in VI-2 (p.57 - 61).

- Waar het gaat om *doelgroepen* gaan de opmerkingen, merendeels van 18+'ers, voor een groot deel over ouderen en over mensen met een beperking.
- Bij *zwemmen* gaan de tientallen antwoorden over diverse aspecten. Het meest genoemd worden simpelweg 'zwemmen' en de beperkte mogelijkheden daarvoor in Zoetermeer, vooral als het gaat om vrij zwemmen / recreatief zwemmen.
- Ook bij de verdere antwoorden gaat het vaak om een tekort aan mogelijkheden voor een specifieke sport.

Daarnaast zijn er veel korte antwoorden van respondenten die niets missen in het Zoetermeerse aanbod of het niet weten.

6.3 bekendheid kennismakingscursussen

Op de website www.kennismakingscursus.nl staat een overzicht van het aanbod aan kennismakingscursussen op het gebied van sport in Zoetermeer.

Uit het onderstaande blijkt dat jongeren hiervan slechter op de hoogte zijn dan 18+'ers.

jongeren

Van de respondenten tussen 12 en 23 jaar is 11% (96 personen) op de hoogte van het bestaan van de website over kennismakingscursussen (tabel IV-23, p.47).

Van deze 96 respondenten heeft 18% (17 respondenten) de website in de afgelopen 12 maanden bezocht (tabel IV-24).

Van hen hebben er negen kunnen vinden wat zij zochten, vijf niet. Slechts één van deze vijf geeft duidelijk aan wat hij of zij niet kon vinden: *Crossfit*.

18+'ers

Van de respondenten van 18 jaar en ouder is, net als in 2016 en 2017, ongeveer een derde deel op de hoogte van het bestaan van de website over kennismakingscursussen (311 respondenten).

Van deze 311 respondenten heeft 16% (50 respondenten) de website in de afgelopen 12 maanden bezocht. Dat is nagenoeg gelijk aan de bezoekpercentages in de vorige twee jaar.

Van de 50 respondenten die de website bezocht hebben er 42 kunnen vinden wat zij zochten (84%), zes niet. Een overzichtje van wát zij niet hebben kunnen vinden staat op p.47.

BIJLAGE I bevolking, steekproeven en respons

onderzoek onder Zoetermeerders van 12 t/m 23 jaar

In de tabellen I-1 en I-2 worden de Zoetermeerse jongeren, de steekproef en de bruikbare respons van dit deelonderzoek onderling vergeleken aan de hand van de kenmerken *seks* en *leeftijd*.

Binnen de Zoetermeerse bevolking van 12 t/m 23 jaar zijn mannen licht in de meerderheid (tabel I-1). De steekproef toont ten opzichte van de feitelijke verdeling over mannen en vrouwen een afwijking van 0,3 procentpunt (meer mannen, minder vrouwen). In de respons is het percentage vrouwen 6,4 procentpunten hoger dan in de bevolking.

Tabel I-2 laat voor de jongste categorieën (12 t/m 14 jaar en 15 t/m 17 jaar) een zekere oververtegenwoordiging zien ten opzichte van de bevolking (met 4,3 resp. 4,8 procentpunt).

De oudste groep (21 t/m 23 jaar) is relatief ondervertegenwoordigd: het responspercentage is 7,3 procentpunt lager dan het percentage in de bevolking.

tabel I-1 Zoetermeerse bevolking (12 t/m 23 jaar), steekproef en respons, naar seks

		bevolking 12 t/m 23 jaar op 01-01-2018	steekproef	bruikbare respons
seks	aantal	8.998	3.124	397
	procent	51,8	52,1	45,4
vrouw	aantal	8.372	2.876	478
	procent	48,2	47,9	54,6
subtotaal (100%)		17.370	6.000	875
seks anders / onbekend		-	-	21
totaal		17.370	6.000	896

tabel I-2 Zoetermeerse bevolking (12 t/m 23 jaar), steekproef en respons, naar leeftijd in klassen

		bevolking 12 t/m 23 jaar op 01-01-2018	steekproef	bruikbare respons
leeftijd	aantal	4.340	1.526	258
	procent	25,0	25,4	29,3
15 t/m 17 jaar	aantal	4.588	1.578	275
	procent	26,4	26,3	31,2
18 t/m 20 jaar	aantal	4.258	1.490	200
	procent	24,5	24,8	22,7
21 t/m 23 jaar	aantal	4.184	1.406	148
	procent	24,1	23,4	16,8
subtotaal (100%)		17.370	6.000	881
leeftijd onbekend		-	-	15
totaal		17.370	6.000	896

onderzoek onder Zoetermeeders van 18 jaar en ouder

In de tabellen I-3 en I-4 worden de Zoetermeerse bevolking, de steekproef en de bruikbare respons van dit deelonderzoek onderling vergeleken aan de hand van de kenmerken *seks* en *leeftijd*.

Binnen de Zoetermeerse bevolking van 18 jaar en ouder zijn vrouwen licht in de meerderheid (tabel I-3). De steekproef toont ten opzichte van de feitelijke verdeling over mannen en vrouwen een afwijking van 1,9 procentpunt (meer mannen, minder vrouwen). Dat de aantallen mannen en vrouwen in de steekproef exact gelijk zijn is overigens toeval. In de respons is het percentage vrouwen 1,2 procentpunten hoger dan in de bevolking.

Verder laat tabel I-4 in de respons een oververtegenwoordiging zien voor de leeftijdsklasse 65 jaar en ouder (11,0 procentpunt), en een eveneens forse ondervertegenwoordiging voor de leeftijdsklasse 18 t/m 39 jaar (-14,2 procentpunt).

tabel I-3 Zoetermeerse bevolking (18+), steekproef en respons, naar seks

seks		bevolking 18+ op 01-01-2018	steekproef	bruikbare respons
man	aantal	47.587	2.000	486
	procent	48,1	50,0	46,9
vrouw	aantal	51.286	2.000	550
	procent	51,9	50,0	53,1
subtotaal (100%)		98.864	4.000	1.036
seks anders / onbekend		-	-	24
totaal		98.864	4.000	1.060

tabel I-4 Zoetermeerse bevolking (18+), steekproef en respons, naar leeftijd in klassen

leeftijd		bevolking 18+ op 01-01-2018	steekproef	bruikbare respons
18 t/m 39 jaar	aantal	33.226	1.331	200
	procent	33,6	33,3	19,4
40 t/m 64 jaar	aantal	43.307	1.774	485
	procent	43,8	44,4	47,0
65+	aantal	22.331	895	347
	procent	22,6	22,4	33,6
subtotaal (100%)		98.864	4.000	1.032
leeftijd onbekend		-	-	28
totaal		98.864	4.000	1.060

BIJLAGE II   betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

Betrouwbaarheidsintervallen

De in dit verslag opgenomen uitkomsten hebben betrekking op de respons van het onderzoek onder jongeren (12 t/m 23 jaar), of op de respons van het onderzoek onder 18+'ers. Het kan daarbij gaan om de totale respons, of om een deel ervan. Op basis daarvan kunnen over de 'werkelijkheid' alleen uitspraken worden gedaan in de vorm van schattingen.

Dit kan met puntschattingen en met intervalschattingen. Bij een puntschatting, dat wil zeggen een schatting in de vorm van één getal, ligt het voor de hand om, als benadering van de werkelijkheid, de uitkomst uit de enquête te nemen. Wanneer in de respons onder 18+'ers bijvoorbeeld 40% een bepaald gedrag vertoont, wordt dan aangenomen dat dit ook in de 18+-populatie 40% zal zijn.

Een dergelijke puntschatting van een percentage zal bijna altijd in meer of mindere mate van de werkelijkheid afwijken.

De kans op een verkeerde schatting kan men aanzienlijk reduceren door de werkelijkheid te schatten in de vorm van intervallen (intervalschattingen). Het is daarbij, met behulp van statistische formules, mogelijk de grootte van een interval zodanig rond de enquête-uitkomst te kiezen dat met een bepaalde betrouwbaarheid, uitgedrukt in procenten, kan worden aangenomen dat de werkelijke waarde zich binnen dat interval bevindt.

In tabel II-1 is voor verschillende aantallen respondenten en voor verschillende percentages in de respons weergegeven wat de nauwkeurigheidsmarges zijn. Het gaat daarbij om de marges bij 95% betrouwbaarheid. Dit betekent dat als de steekproeftrekking en het onderzoek vele malen zou worden herhaald, het berekende nauwkeurighedsinterval in minstens 95 van de 100 gevallen de werkelijke waarde zou bevatten.

Voorbeelden

Allereerst twee voorbeelden ter verduidelijking van de tabel:

- Stel dat 30% van alle 1.060 respondenten in het onderzoek onder 18+'ers opvatting A aanhangt. In werkelijkheid (dus in de totale populatie Zoetermeeders van 18 jaar en ouder, die tot respons bereid zijn) zal dit percentage dan met 95% zekerheid liggen tussen 27,2% en 32,8%.
- Stel dat van alle respondenten er 50 gedrag X vertonen. Als van deze 50 personen 60% vrouw is dan kan met 95% zekerheid gesteld worden dat van alle Zoetermeerse 18-plussers die gedrag X vertonen tussen de 46,4% en 73,6% vrouw is.

tabel II-1 procentpunten waarmee de werkelijke percentages, uit de populatie, maximaal kunnen afwijken van die in de respons (betrouwbaarheidsinterval van 95%).

		percentages in de respons				
		10% of 90%	20% of 80%	30% of 70%	40% of 60%	50%
aantal	50	8,3	11,1	12,7	13,6	13,9
respon-	100	5,9	7,8	9,0	9,6	9,8
dent	200	4,2	5,5	6,4	6,8	6,9
	300	3,4	4,5	5,2	5,5	5,7
	400	2,9	3,9	4,5	4,8	4,9
	500	2,6	3,5	4,0	4,3	4,4
	600	2,4	3,2	3,7	3,9	4,0
	700	2,2	3,0	3,4	3,6	3,7
	800	2,1	2,8	3,2	3,4	3,5
	896	2,0	2,6	3,0	3,2	3,3
	900	2,0	2,6	3,0	3,2	3,3
	1.000	1,9	2,5	2,8	3,0	3,1
	1.060	1,8	2,4	2,8	2,9	3,0

BIJLAGE III vragenlijst jongeren (12 t/m 23 jaar)

SPORT EN BEWEGEN

76. Matig intensieve activiteiten zijn activiteiten zoals wandelen, fietsen en paardrijden. Het kan gaan om sporten bij een vereniging, maar ook bijvoorbeeld om fietsen naar het werk of de winkel.

a. **Op hoeveel dagen in een gewone week besteed je minstens 60 minuten aan matig intensieve activiteiten of aan intensievere activiteiten?**

LET OP: deze 60 minuten hoeven niet aaneengesloten te zijn.

- ☐ 1. op geen enkele dag
- ☐ 2. op 1 – 2 dagen per week
- ☐ 3. op 3 – 4 dagen per week
- ☐ 4. op 5 – 6 dagen per week
- ☐ 5. op 7 dagen per week
- ☐ 6. weet niet

b. **Op hoeveel dagen in een gewone week besteed je minstens 30 minuten aan matig intensieve activiteiten of aan intensievere activiteiten?**

LET OP: deze 30 minuten hoeven niet aaneengesloten te zijn.

- ☐ 1. op geen enkele dag
- ☐ 2. op 1 – 2 dagen per week
- ☐ 3. op 3 – 4 dagen per week
- ☐ 4. op 5 – 6 dagen per week
- ☐ 5. op 7 dagen per week
- ☐ 6. weet niet

c. **Hoeveel minuten in een (gemiddelde) week verricht je matig intensieve activiteiten (of intensievere activiteiten)?**

- ☐ 1. 0 - 90 minuten
- ☐ 2. 90 - 150 minuten
- ☐ 3. 150 minuten of meer
- ☐ 4. weet niet

77. Spierversterkende oefeningen bevorderen kracht, uithoudingsvermogen en de omvang van de spieren. Botversterkende activiteiten zijn krachtoefeningen en activiteiten waarbij je het lichaam met het eigen gewicht belast (bijvoorbeeld springen en traplopen).

Op hoeveel dagen in een (gemiddelde) week doe je spier- en botversterkende activiteiten?

- ☐ 1. op geen enkele dag
- ☐ 2. op 1 dag per week
- ☐ 3. op 2 dagen per week
- ☐ 4. op 3 of meer dagen per week
- ☐ 5. weet niet

78. Hoe vaak doe je aan georganiseerde sportactiviteiten (als lid van een officiële sport- of recreatievereniging, via de werkgever, via het buurt- of wijkcentrum of een recreatiesportclub)?

- ☐ 1. elke dag
☐ 2. één of meer keren per week (niet dagelijks)
☐ 3. één of meer keren per maand (niet wekelijks)
☐ 4. minder dan één keer per maand
☐ 5. nooit
☐ 6. weet niet

79. Hoe vaak doe je aan ongeorganiseerde sportactiviteiten (met een vrienden- of familieclub of op eigen houtje)?

- ☐ 1. elke dag
☐ 2. één of meer keren per week (niet dagelijks)
☐ 3. één of meer keren per maand (niet wekelijks)
☐ 4. minder dan één keer per maand
☐ 5. nooit
☐ 6. weet niet

80. Kun je in zes algemene rapportcijfers (van 1 t/m 10) aangeven hoe tevreden je bent over de verschillende soorten sportvoorzieningen in Zoetermeer?

a. rapportcijfer voor de zwembaden:

zeer ontevreden											zeer tevreden	geen oordeel
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		99

b. rapportcijfer voor de binnensportvoorzieningen (sporthallen en -zalen):

zeer ontevreden											zeer tevreden	geen oordeel
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		99

c. rapportcijfer voor de buitensportvoorzieningen (sportvelden en -banen):

zeer ontevreden											zeer tevreden	geen oordeel
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		99

d. rapportcijfer voor de commerciële sportvoorzieningen (zoals SnowWorld en Silverdome):

zeer ontevreden											zeer tevreden	geen oordeel
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		99

e. rapportcijfer voor de sportverenigingen:

zeer ontevreden											zeer tevreden	geen oordeel
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		99

f. rapportcijfer voor de mogelijkheid om in Zoetermeer buiten (op straat, in parken e.d.) te sporten (bijvoorbeeld hardlopen, fietsen, skaten):

zeer ontevreden											zeer tevreden	geen oordeel
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		99

81. Kun je achter elke van de onderstaande soorten sportvoorzieningen aankruisen hoe belangrijk je het vindt dat die in Zoetermeer aanwezig zijn?

	1 zeer belangrijk	2 belangrijk	3 onbelangrij k	4 zeer onbelangrij k	5 geen mening
- zwembaden	☐	☐	☐	☐	☐
- voorzieningen zoals SnowWorld en Silverdome	☐	☐	☐	☐	☐
- voorzieningen zoals sportscholen en dansscholen	☐	☐	☐	☐	☐
- sportverenigingen (bijvoorbeeld voetbal, tennis, turnen, bridge)	☐	☐	☐	☐	☐
- topsportvoorzieningen, bijvoorbeeld voor shorttrack, lange baanschaatsen en turnen	☐	☐	☐	☐	☐

82. Welke sportactiviteiten mis je, of van welke sportactiviteiten is het aanbod onvoldoende?

83. Op de website www.kennismakingscursus.nl vind je een overzicht van het aanbod aan kennismakingscursussen in Zoetermeer op het gebied van sport.

Wist je van het bestaan van de website www.kennismakingscursus.nl?

- ☐ 1. ja
- ☐ 2. nee → ga naar vraag 87

84. Heb je deze website in de afgelopen 12 maanden bezocht?

- ☐ 1. ja
- ☐ 2. nee → ga naar vraag 87

85. Heb je op deze website kunnen vinden wat je zocht?

- ☐ 1. ja → ga naar vraag 87
- ☐ 2. nee
- ☐ 3. weet niet → ga naar vraag 87

86. Waarover heb je op deze website geen informatie kunnen vinden?

PERSOONLIJKE GEGEVENS

131. Ben je een man of een vrouw?

- ☐ 1. man
- ☐ 2. vrouw
- ☐ 3. anders / dat wil ik niet zeggen

132. Wat is je leeftijd?

Jaar

1a. Sta je op dit moment ingeschreven op een school of vervolgopleiding?

- ☐ 1. ja
☐ 2. nee → ga naar vraag 13

b. Welk onderwijs volg je?

- ☐ 1. basisschool
☐ 2. praktijkonderwijs
☐ 3. VMBO TL / MAVO
☐ 4. VMBO overig
☐ 5. HAVO
☐ 6. VWO
☐ 7. MBO
☐ 8. HBO
☐ 9. wetenschappelijk onderwijs
☐ 10. anders, namelijk:

2. Volg je in Zoetermeer onderwijs, of buiten Zoetermeer?

- ☐ 1. in Zoetermeer
☐ 2. buiten Zoetermeer
☐ 3. anders, namelijk:

133. Wat is je postcode?

BIJLAGE IV vragenlijst 18 jaar en ouder

SPORT EN BEWEGEN

99. Matig intensieve activiteiten zijn activiteiten zoals wandelen, fietsen en paardrijden. Het kan gaan om sportactiviteiten in verenigingsverband, maar ook bijvoorbeeld om fietsen naar het werk of de winkel.

a. Op hoeveel dagen in een gewone week besteedt u minstens 30 minuten aan matig intensieve activiteiten of aan intensievere activiteiten?

LET OP: deze 30 minuten hoeven niet aaneengesloten te zijn.

- ☐ 1. geen enkele dag
- ☐ 2. 1 – 2 dagen per week
- ☐ 3. 3 – 4 dagen per week
- ☐ 4. 5 – 6 dagen per week
- ☐ 5. 7 dagen per week
- ☐ 6. weet niet

b. Hoeveel minuten in een (gemiddelde) week verricht u matig intensieve of intensievere activiteiten?

- ☐ 1. 0 - 90 minuten
- ☐ 2. 90 - 150 minuten
- ☐ 3. 150 minuten of meer
- ☐ 4. weet niet

100. Spierversterkende oefeningen bevorderen kracht, uithoudingsvermogen en de omvang van de spieren. Botversterkende activiteiten zijn krachtoefeningen en activiteiten waarbij je het lichaam met het eigen gewicht belast (bijvoorbeeld springen en traplopen).

Op hoeveel dagen in een (gemiddelde) week doet u spier- en botversterkende activiteiten?

- ☐ 1. geen enkele dag
- ☐ 2. 1 dag per week
- ☐ 3. 2 dagen per week
- ☐ 4. 3 of meer dagen per week
- ☐ 5. weet niet

101. Hoe vaak doet u aan georganiseerde sportactiviteiten (als lid van een officiële sport- of recreatievereniging, via de werkgever, via het buurt- of wijkcentrum of een recreatiesportclub)?

- ☐ 1. elke dag
- ☐ 2. één of meer keren per week (niet dagelijks)
- ☐ 3. één of meer keren per maand (niet wekelijks)
- ☐ 4. minder dan één keer per maand
- ☐ 5. nooit
- ☐ 6. weet niet

102. Hoe vaak doet u aan ongeorganiseerde sportactiviteiten (met een vrienden- of familieclub of op eigen houtje)?

- ☐ 1. elke dag
- ☐ 2. één of meer keren per week (niet dagelijks)
- ☐ 3. één of meer keren per maand (niet wekelijks)
- ☐ 4. minder dan één keer per maand
- ☐ 5. nooit
- ☐ 6. weet niet

103. Kunt u in zes algemene rapportcijfers (van 1 t/m 10) aangeven hoe tevreden u bent over de verschillende soorten sportvoorzieningen in Zoetermeer?

a. rapportcijfer voor de zwembaden:

zeer ontevreden										zeer tevreden	geen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	

b. rapportcijfer voor de binnensportvoorzieningen (sporthallen en -zalen):

zeer ontevreden										zeer tevreden	geen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	

c. rapportcijfer voor de buitensportvoorzieningen (sportvelden en -banen):

zeer ontevreden										zeer tevreden	geen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	

d. rapportcijfer voor de commerciële sportvoorzieningen (zoals SnowWorld en Silverdome):

zeer ontevreden										zeer tevreden	geen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	

e. rapportcijfer voor de sportverenigingen:

zeer ontevreden										zeer tevreden	geen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	

f. rapportcijfer voor de mogelijkheid om in Zoetermeer buiten (op straat, in parken e.d.) te sporten (bijvoorbeeld hardlopen, fietsen, skaten):

zeer ontevreden										zeer tevreden	geen
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99	

104. Kunt u achter elke van de onderstaande soorten sportvoorzieningen aankruisen hoe belangrijk u het vindt dat die in Zoetermeer aanwezig zijn?

	1 zeer belangrijk	2 belangrijk	3 onbelangrijk	4 zeer onbelangrij k	5 geen mening
- zwembaden	☐	☐	☐	☐	☐
- voorzieningen zoals SnowWorld en Silverdome	☐	☐	☐	☐	☐
- voorzieningen zoals sportscholen en dansscholen	☐	☐	☐	☐	☐
- sportverenigingen (bijvoorbeeld voetbal, tennis, turnen, bridge)	☐	☐	☐	☐	☐
- topsportvoorzieningen, bijvoorbeeld voor shorttrack, langebaanschaatsen en turnen	☐	☐	☐	☐	☐

105. Vindt u dat er voor de onderstaande doelgroepen voldoende sportaanbod is?

	1 ja	2 nee	3 geen mening
- basisschoolleerlingen	☐	☐	☐
- jongeren van 12 t/m 21 jaar	☐	☐	☐
- volwassenen	☐	☐	☐
- ouderen (65 jaar en ouder)	☐	☐	☐
- gehandicapten	☐	☐	☐

106. Welke sportactiviteiten mist u, of van welke sportactiviteiten is het aanbod onvoldoende?

107. Op de website www.kennismakingscursus.nl vindt u een overzicht van het aanbod aan kennismakingscursussen in Zoetermeer op het gebied van sport.

Wist u van het bestaan van de website www.kennismakingscursus.nl?

- ☐ 1. ja
- ☐ 2. nee → ga naar vraag 111

108. Heeft u deze website in de afgelopen 12 maanden bezocht?

- ☐ 1. ja
- ☐ 2. nee → ga naar vraag 111

109. Heeft u op deze website kunnen vinden wat u zocht?

- ☐ 1. ja → ga naar vraag 111
- ☐ 2. nee
- ☐ 3. weet niet → ga naar vraag 111

110. Waarover heeft u op deze website geen informatie kunnen vinden?

PERSOONLIJKE GEGEVENS

113 Bent u een man of een vrouw?

- ☐ 1. man
- ☐ 2. vrouw
- ☐ 3. anders / dat wil ik niet zeggen

114 Wat is uw leeftijd?

jaar

115 Wat is uw hoogste voltooide opleiding?

- ☐ 1. geen
- ☐ 2. basisschool, lagere school
- voortgezet onderwijs, namelijk:*
- ☐ 3. praktijkonderwijs
- ☐ 4. vmbo-basis, -kader, -gl of vergelijkbaar (lts, lhno, leao)
- ☐ 5. vmbo-tl, mavo, mulo of vergelijkbaar
- ☐ 6. havo, mms of vergelijkbaar
- ☐ 7. vwo, hbs of vergelijkbaar

vervolgonderwijs, namelijk:

- ☐ 8. mbo (niveau 1)
- ☐ 9. mbo (niveau 2, 3, 4)
- ☐ 10. hbo
- ☐ 11. wetenschappelijk onderwijs
- ☐ 12. weet niet / anders, namelijk:

116 Waaruit bestaat het huishouden waartoe u behoort?

- ☐ 1. alleenstaande → ga naar vraag 119
- ☐ 2. twee partners, zonder kind(eren) → ga naar vraag 119
- ☐ 3. twee partners, met kind(eren)
- ☐ 4. éénoudergezin (= één volwassene met kind(eren))
- ☐ 5. anders, namelijk:

- ☐ 6. weet niet

117 Wat is uw plaats in het huishouden?

- ☐ 1. één van de twee partners
- ☐ 2. hoofd van het éénoudergezin
- ☐ 3. kind
- ☐ 4. anders, namelijk:

- ☐ 5. weet niet

118 Uit hoeveel personen bestaat uw huishouden?

personen

119 Wat is uw postcode?

BIJLAGE V rechte tellingen

In de meeste van de onderstaande tabellen worden de resultaten van de twee enquêtes (jongeren en 18+) afzonderlijk weergegeven. Een totaal van beide is niet informatief omdat de omvang van de steekproeven en respons per leeftijdsjaar sterk verschilt. In sommige gevallen is een vraag enkel voorgelegd aan jongeren of juist enkel aan 18+'ers. Dat blijkt dan duidelijk uit de tabel en de omschrijving.

sport en bewegen

tabel IV-1 *aantal dagen in de week waarop jongeren minstens 60 minuten matig intensieve (of intensievere) activiteiten beoefenen (jongeren - vraag 76a)*

	12 t/m 23 jaar	
	aantal	procent
geen enkele dag	68	7,6
1 - 2 dagen per week	213	23,8
3 - 4 dagen per week	267	29,8
5 - 6 - dagen per week	218	24,3
7 dagen per week	84	9,4
weet niet	40	4,5
niet geantwoord	6	0,7
totaal	896	100,0

tabel IV-2 *aantal dagen in de week waarop men minstens 30 minuten matig intensieve (of intensievere) activiteiten beoefent (jongeren - vraag 76b; 18+'ers - vraag 99a)*

	12 t/m 23 jaar		18 jaar en ouder	
	aantal	procent	aantal	procent
geen enkele dag	33	3,7	86	8,1
1 - 2 dagen per week	150	16,7	248	23,4
3 - 4 dagen per week	192	21,4	291	27,5
5 - 6 - dagen per week	250	27,9	194	18,3
7 dagen per week	212	23,7	192	18,1
weet niet	57	6,4	41	3,9
niet geantwoord	2	0,2	8	0,8
totaal	896	100,0	1.060	100,0

tabel IV-3 *aantal minuten dat men in een gemiddelde week matig intensieve (of intensievere) activiteiten beoefent (jongeren - vraag 76c; 18+'ers - vraag 99b)*

	12 t/m 23 jaar		18 jaar en ouder	
	aantal	procent	aantal	procent
0 - 90 minuten	180	20,1	343	32,4
90 - 150 minuten	174	19,4	263	24,8
150 minuten of meer	414	46,2	320	30,2
weet niet	124	13,8	121	11,4
niet geantwoord	4	0,4	13	1,2
totaal	896	100,0	1.060	100,0

tabel IV-4 aantal dagen in een (gemiddelde) week waarop men spier- en botversterkende activiteiten beoefent (jongeren - vraag 77; 18+'ers - vraag 100)

	12 t/m 23 jaar		18 jaar en ouder	
	aantal	procent	aantal	procent
geen enkele dag	158	17,6	318	30,0
1 dag per week	154	17,2	167	15,8
2 dagen per week	163	18,2	154	14,5
3 of meer dagen per week	286	31,9	324	30,6
weet niet	127	14,2	87	8,2
niet geantwoord	8	0,9	10	0,9
totaal	896	100,0	1.060	100,0

tabel IV-5 frequentie van deelname aan georganiseerde sportactiviteiten (jongeren - vraag 78; 18+'ers - vraag 101)

	12 t/m 23 jaar		18 jaar en ouder	
	aantal	procent	aantal	procent
elke dag	21	2,3	5	0,5
één of meer keren per week (niet dagelijks)	442	49,3	315	29,7
één of meer keren per week (niet wekelijks)	34	3,8	27	2,5
minder dan één keer per maand	21	2,3	18	1,7
nooit	307	34,3	663	62,5
weet niet	64	7,1	26	2,5
niet geantwoord	7	0,8	6	0,6
totaal	896	100,0	1.060	100,0

tabel IV-6 frequentie van deelname aan ongeorganiseerde sportactiviteiten (jongeren - vraag 79; 18+'ers - vraag 102)

	12 t/m 23 jaar		18 jaar en ouder	
	aantal	procent	aantal	procent
elke dag	47	5,2	64	6,0
één of meer keren per week (niet dagelijks)	271	30,2	378	35,7
één of meer keren per week (niet wekelijks)	134	15,0	119	11,2
minder dan één keer per maand	150	16,7	87	8,2
nooit	189	21,1	364	34,3
weet niet	98	10,9	39	3,7
niet geantwoord	7	0,8	9	0,8
totaal	896	100,0	1.060	100,0

tabel IV-7 rapportcijfer voor zwembaden (jongeren - vraag 80a; 18+'ers - vraag 103a)

	12 t/m 23 jaar		18 jaar en ouder	
	aantal	procent	aantal	procent
1 - zeer ontevreden	139	15,5	95	9,0
2	59	6,6	33	3,1
3	74	8,3	55	5,2
4	92	10,3	76	7,2
5	102	11,4	89	8,4
6	115	12,8	97	9,2
7	119	13,3	104	9,8
8	49	5,5	73	6,9
9	19	2,1	26	2,5
10 - zeer tevreden	12	1,3	11	1,0
geen oordeel	108	12,1	384	36,2
niet geantwoord	8	0,9	17	1,6
totaal	896	100,0	1.060	100,0
gemiddeld rapportcijfer (12 t/m 23 jaar): 4,6				
gemiddeld rapportcijfer (18 jaar en ouder): 5,0				

tabel IV-8 rapportcijfer voor binnensportvoorzieningen (sporthallen en -zalen)
(jongeren - vraag 80b; 18+'ers - vraag 103b)

	12 t/m 23 jaar		18 jaar en ouder	
	aantal	procent	aantal	procent
1 - zeer ontevreden	6	0,7	1	0,1
2	2	0,2	-	-
3	11	1,2	5	0,5
4	21	2,3	9	0,8
5	47	5,2	22	2,1
6	155	17,3	104	9,8
7	261	29,1	223	21,0
8	173	19,3	152	14,3
9	38	4,2	29	2,7
10 - zeer tevreden	19	2,1	10	0,9
geen oordeel	149	16,6	480	45,3
niet geantwoord	14	1,6	25	2,4
totaal	896	100,0	1.060	100,0
gemiddeld rapportcijfer (12 t/m 23 jaar): 6,9				
gemiddeld rapportcijfer (18 jaar en ouder): 7,1				

tabel IV-9 rapportcijfer voor buitensportvoorzieningen (sportvelden en -banen)
(jongeren - vraag 80c; 18+'ers - vraag 103c)

	12 t/m 23 jaar		18 jaar en ouder	
	aantal	procent	aantal	procent
1 - zeer ontevreden	6	0,7	1	0,1
2	2	0,2	-	-
3	12	1,3	6	0,6
4	11	1,2	5	0,5
5	39	4,4	20	1,9
6	126	14,1	74	7,0
7	268	29,9	220	20,8
8	217	24,2	180	17,0
9	59	6,6	35	3,3
10 - zeer tevreden	20	2,2	8	0,8
geen oordeel	127	14,2	486	45,8
niet geantwoord	9	1,0	25	2,4
totaal	896	100,0	1.060	100,0
gemiddeld rapportcijfer (12 t/m 23 jaar): 7,1				
gemiddeld rapportcijfer (18 jaar en ouder): 7,2				

tabel IV-10 rapportcijfer voor commerciële sportvoorzieningen zoals SnowWorld en Silverdome (jongeren - vraag 80d; 18+'ers - vraag 103d)

	12 t/m 23 jaar		18 jaar en ouder	
	aantal	procent	aantal	procent
1 - zeer ontevreden	2	0,2	6	0,6
2	3	0,3	1	0,1
3	5	0,6	5	0,5
4	6	0,7	9	0,8
5	24	2,7	21	2,0
6	90	10,0	49	4,6
7	237	26,5	205	19,3
8	237	26,5	207	19,5
9	107	11,9	61	5,8
10 - zeer tevreden	39	4,4	12	1,1
geen oordeel	138	15,4	461	43,5
niet geantwoord	8	0,9	23	2,2
totaal	896	100,0	1.060	100,0
gemiddeld rapportcijfer (12 t/m 23 jaar): 7,5				
gemiddeld rapportcijfer (18 jaar en ouder): 7,3				

tabel IV-11 rapportcijfer voor sportverenigingen (jongeren - vraag 80e; 18+'ers - vraag 103e)

	12 t/m 23 jaar		18 jaar en ouder	
	aantal	procent	aantal	procent
1 - zeer ontevreden	2	0,2	3	0,3
2	2	0,2	-	-
3	1	0,1	-	-
4	5	0,6	4	0,4
5	25	2,8	6	0,6
6	73	8,1	44	4,2
7	237	26,5	195	18,4
8	237	26,5	226	21,3
9	106	11,8	37	3,5
10 - zeer tevreden	37	4,1	11	1,0
geen oordeel	160	17,9	508	47,9
niet geantwoord	11	1,2	26	2,5
totaal	896	100,0	1.060	100,0
gemiddeld rapportcijfer (12 t/m 23 jaar): 7,5				
gemiddeld rapportcijfer (18 jaar en ouder): 7,5				

tabel IV-12 rapportcijfer voor de mogelijkheid om in Zoetermeer buiten (op straat, in parken e.d.) te sporten (jongeren - vraag 80f; 18+'ers - vraag 103f)

	12 t/m 23 jaar		18 jaar en ouder	
	aantal	procent	aantal	procent
1 - zeer ontevreden	6	0,7	3	0,3
2	2	0,2	1	0,1
3	9	1,0	2	0,2
4	21	2,3	9	0,8
5	42	4,7	21	2,0
6	124	13,8	64	6,0
7	235	26,2	235	22,2
8	242	27,0	340	32,1
9	78	8,7	97	9,2
10 - zeer tevreden	36	4,0	30	2,8
geen oordeel	85	9,5	234	22,1
niet geantwoord	16	1,8	24	2,3
totaal	896	100,0	1.060	100,0
gemiddeld rapportcijfer (12 t/m 23 jaar): 7,2				
gemiddeld rapportcijfer (18 jaar en ouder): 7,6				

tabel IV-13 belang van zwembaden (jongeren - vraag 81; 18+'ers - vraag 104)

	12 t/m 23 jaar		18 jaar en ouder	
	aantal	procent	aantal	procent
zeer belangrijk	468	52,2	616	58,1
belangrijk	341	38,1	331	31,2
onbelangrijk	34	3,8	9	0,8
zeer onbelangrijk	9	1,0	9	0,8
geen mening	31	3,5	74	7,0
niet geantwoord	13	1,5	21	2,0
totaal	896	100,0	1.060	100,0

tabel IV-14 belang van voorzieningen zoals SnowWorld en Silverdome (jongeren - vraag 81; 18+'ers - vraag 104)

	12 t/m 23 jaar		18 jaar en ouder	
	aantal	procent	aantal	procent
zeer belangrijk	188	21,0	113	10,7
belangrijk	482	53,8	527	49,7
onbelangrijk	138	15,4	170	16,0
zeer onbelangrijk	20	2,2	32	3,0
geen mening	56	6,3	184	17,4
niet geantwoord	12	1,3	34	3,2
totaal	896	100,0	1.060	100,0

tabel IV-15 belang van voorzieningen zoals sportscholen en dansscholen (jongeren - vraag 81; 18+'ers - vraag 104)

	12 t/m 23 jaar		18 jaar en ouder	
	aantal	procent	aantal	procent
zeer belangrijk	347	38,7	243	22,9
belangrijk	424	47,3	626	59,1
onbelangrijk	59	6,6	41	3,9
zeer onbelangrijk	16	1,8	9	0,8
geen mening	40	4,5	116	10,9
niet geantwoord	10	1,1	25	2,4
totaal	896	100,0	1.060	100,0

tabel IV-16 belang van sportverenigingen (jongeren - vraag 81; 18+'ers - vraag 104)

	12 t/m 23 jaar		18 jaar en ouder	
	aantal	procent	aantal	procent
zeer belangrijk	448	50,0	318	30,0
belangrijk	337	37,6	565	53,3
onbelangrijk	50	5,6	32	3,0
zeer onbelangrijk	10	1,1	8	0,8
geen mening	39	4,4	114	10,8
niet geantwoord	12	1,3	23	2,2
totaal	896	100,0	1.060	100,0

tabel IV-17 belang van topsportvoorzieningen (jongeren - vraag 81; 18+'ers - vraag 104)

	12 t/m 23 jaar		18 jaar en ouder	
	aantal	procent	aantal	procent
zeer belangrijk	174	19,4	129	12,2
belangrijk	380	42,4	460	43,4
onbelangrijk	212	23,7	190	17,9
zeer onbelangrijk	33	3,7	41	3,9
geen mening	85	9,5	211	19,9
niet geantwoord	12	1,3	29	2,7
totaal	896	100,0	1.060	100,0

tabel IV-18 voldoende sportaanbod voor basisschoolleerlingen? (vraag voor 18+'ers)
(18+'ers - vraag 105)

18 jaar en ouder		
	aantal	procent
ja	504	47,5
nee	68	6,4
geen mening	459	43,3
niet geantwoord	29	2,7
totaal	1.060	100,0

tabel IV-19 voldoende sportaanbod voor jongeren van 12 t/m 21 jaar? (vraag voor 18+'ers)
(18+'ers - vraag 105)

18 jaar en ouder		
	aantal	procent
ja	532	50,2
nee	57	5,4
geen mening	436	41,1
niet geantwoord	35	3,3
totaal	1.060	100,0

tabel IV-20 voldoende sportaanbod voor volwassenen? (vraag voor 18+'ers)
(18+'ers - vraag 105)

18 jaar en ouder		
	aantal	procent
ja	687	64,8
nee	51	4,8
geen mening	289	27,3
niet geantwoord	33	3,1
totaal	1.060	100,0

tabel IV-21 voldoende sportaanbod voor ouderen (65 jaar en ouder)? (vraag voor 18+'ers)
(18+'ers - vraag 105)

18 jaar en ouder		
	aantal	procent
ja	327	30,8
nee	104	9,8
geen mening	607	57,3
niet geantwoord	22	2,1
totaal	1.060	100,0

tabel IV-22 voldoende sportaanbod voor gehandicapten? (vraag voor 18+'ers)
(18+'ers - vraag 105)

	18 jaar en ouder	
	aantal	procent
ja	82	7,7
nee	103	9,7
geen mening	838	79,1
niet geantwoord	37	3,5
totaal	1.060	100,0

tabel IV-23 bekendheid website www.kennismakingscursus.nl
(jongeren - vraag 83; 18+'ers - vraag 107)

	12 t/m 23 jaar		18 jaar en ouder	
	aantal	procent	aantal	procent
ja	96	10,7	311	29,3
nee	793	88,5	726	68,5
niet geantwoord	7	0,8	23	2,2
totaal	896	100,0	1.060	100,0

tabel IV-24 bezoek www.kennismakingscursus.nl in de afgelopen twaalf maanden
(jongeren - vraag 84; 18+'ers - vraag 108)

	12 t/m 23 jaar		18 jaar en ouder	
	aantal	procent	aantal	procent
ja	17	17,7	50	16,1
nee	78	81,3	256	82,3
niet geantwoord	1	1,0	5	1,6
subtotaal (website bekend)	96	100,0	311	100,0
niet van toepassing	800		749	
totaal	896		1.060	

tabel IV-25 op www.kennismakingscursus.nl kunnen vinden wat men zoekt?
(jongeren - vraag 85; 18+'ers - vraag 109)

	12 t/m 23 jaar		18 jaar en ouder	
	aantal	procent	aantal	procent
ja	9	52,9	42	84,0
nee *	5	29,4	6	12,0
weet niet	3	17,6	1	2,0
niet geantwoord	-	-	1	2,0
subtotaal (website bezocht)	17	100,0	50	100,0
niet van toepassing	879		1.010	
totaal	896		1.060	

* waarover jongeren geen informatie hebben kunnen vinden

- Crossfit
- Denk te kieskeurig, maar de aanhouder wint.
- Weet ik niet meer.

* waarover 18+'ers geen informatie hebben kunnen vinden

- Onbelast bewegen!!
- Recreatief tafeltennis in de wijk
- Sporten voor volwassenen en ouderen is beperkt.
- Sporten voor volwassenen
- Veel was vol of pas volgend jaar, miste ook veel sporen.

persoonlijke gegevens / achtergrondvariabelen 12 t/m 23 jaar

In tabel IV-26 t/m IV-29 wordt een overzicht gegeven van de (meest relevante) achtergrondvariabelen van de geënquêteerden van 12 t/m 23 jaar. De gegevens in deze tabellen kunnen niet zonder meer met populatiekenmerken worden vergeleken.

tabel IV-26 sekse (12 t/m 23 jaar, vraag 131)

	aantal	procent
man	397	44,3
vrouw	478	53,3
anders / wil dat niet zeggen	7	0,8
niet geantwoord	14	1,6
totaal	896	100,0

tabel IV-27 leeftijd (12 t/m 23 jaar, vraag 132)

	aantal	procent
12 t/m 14 jaar	258	28,8
15 t/m 17 jaar	275	30,7
18 t/m 20 jaar	200	22,3
21 t/m 23 jaar	148	16,5
niet bekend	15	1,7
totaal	896	100,0

tabel IV-28 huidige school / opleiding (12 t/m 23 jaar, vraag 1)

	aantal	procent	procent (geldig)
basisschool	8	0,9	1,0
praktijkonderwijs	8	0,9	1,0
VMBO TL / MAVO	66	7,4	8,2
VMBO overig	40	4,5	5,0
HAVO	115	12,8	14,3
VWO	205	22,9	25,5
HAVO / VWO	17	1,9	2,1
MBO	132	14,7	16,4
HBO	114	12,7	14,2
wetenschappelijk onderwijs	71	7,9	8,8
overig	12	1,3	1,5
niet geantwoord	15	1,7	1,9
subtotaal (volgt onderwijs)	803	89,6	100,0
niet van toepassing	93	10,4	
totaal	896	100,0	

tabel IV-29 *wijk en buurt (12 t/m 23 jaar, ontleend aan vraag 133)*

	aantal	procent
Centrum	100	11,2
Dorp	35	3,9
Stadscentrum	8	0,9
Palenstein	28	3,1
Driemanspolder	29	3,2
Meerzicht	93	10,4
Meerzicht-West	66	7,4
Meerzicht-Oost	27	3,0
Buytenwegh de Leyens	121	13,5
Buytenwegh	45	5,0
De Leyens	76	8,5
Seghwaert	102	11,4
Seghwaert-Zuidwest	49	5,5
Seghwaert-Noordoost	53	5,9
Noordhove	82	9,2 *
Noordhove-West	30	3,3
Noordhove-Oost	50	5,6
Rokkeveen	161	18,0 *
Rokkeveen-West	66	7,4
Rokkeveen-Oost	93	10,4
Oosterheem	183	20,4 *
Oosterheem-Zuidwest	43	4,8
Oosterheem-Noordoost	139	15,5
overig / wijk onbekend	54	6,0
totaal	896	100,0

* Het wijk totaal is niet altijd gelijk aan de som van de buurttotalen, doordat incidenteel van een respondent wel de woonwijk, maar niet de buurt bekend is.

persoonlijke gegevens / achtergrondvariabelen 18 jaar en ouder

In tabel IV-30 t/m IV-35 wordt een overzicht gegeven van de (meest relevante) achtergrondvariabelen van de geënquêteerden van 18 jaar en ouder. De gegevens in deze tabellen kunnen niet zonder meer met populatiekenmerken worden vergeleken.

tabel IV-30 *seks (18+, vraag 113)*

	aantal	procent
man	486	45,8
vrouw	550	51,9
anders / wil dat niet zeggen	14	1,3
niet geantwoord	10	0,9
totaal	1.060	100,0

tabel IV-31 *leeftijd (18+, vraag 114)*

	aantal	procent
18 t/m 39 jaar	200	18,9
40 t/m 64 jaar	485	45,8
65 jaar en ouder	347	32,7
leeftijd niet bekend	28	2,6
totaal	1.060	100,0

tabel IV-32 *niveau hoogste voltooide opleiding (18+, gebaseerd op vraag 115)*

	aantal	procent
(nog) geen startkwalificatie	286	27,0
startkwalificatie	322	30,4
hbo / wetenschappelijk onderwijs	415	39,2
anders / niet bekend	37	3,5
totaal	1.060	100,0

tabel IV-33 *type huishouden (18+, vraag 116)*

	aantal	procent
alleenstaande	192	18,1
twee partners, geen kind(eren)	481	45,4
twee partners en kind(eren)	324	30,6
eenoudergezin	43	4,1
anders / weet niet / niet geantwoord	20	1,9
totaal	1.060	100,0

tabel IV-34 *plaats in het huishouden (18+, vraag 117)*

	aantal	procent
de alleenstaande bewoner	192	18,1
een van de twee partners	773	72,9
hoofd eenoudergezin	33	3,1
kind (18+)	47	4,4
anders / weet niet / niet geantwoord	15	1,4
totaal	1.060	100,0

tabel IV-35 *wijk en buurt (18+, ontleend aan vraag 119)*

	aantal	procent
Centrum	154	14,5
Dorp	43	4,1
Stadscentrum	23	2,2
Palenstein	30	2,8
Driemanspolder	58	5,5
Meerzicht	133	12,5
Meerzicht-West	80	7,5
Meerzicht-Oost	53	5,0
Buytenwegh de Leyens	178	16,8 *
Buytenwegh	71	6,7
De Leyens	104	9,8
Seghwaert	124	11,7
Seghwaert-Zuidwest	61	5,8
Seghwaert-Noordoost	63	5,9
Noordhove	86	8,1 *
Noordhove-West	41	3,9
Noordhove-Oost	44	4,2
Rokkeveen	205	19,3 *
Rokkeveen-West	93	8,8
Rokkeveen-Oost	110	10,4
Oosterheem	137	12,9 *
Oosterheem-Zuidwest	48	4,5
Oosterheem-Noordoost	85	8,0
overig / wijk onbekend	43	4,1
totaal	1.060	100,0

* Het wijk totaal is niet altijd gelijk aan de som van de buurttotalen, doordat incidenteel van een respondent wel de woonwijk, maar niet de buurt bekend is.

BIJLAGE VI toelichtingen

VI-1 tekortschietend aanbod - 12 t/m 23 jaar

In het onderstaande zijn opmerkingen van jongeren van 12 t/m 23 jaar opgenomen op de vraag: 'Welke sportactiviteiten mis je, of van welke sportactiviteiten is het aanbod onvoldoende?'. De antwoorden zijn gerubriceerd naar dezelfde thema's als in het omnibusonderzoek uit 2017:

- doelgroepen;
- zwemmen;
- schaatsen;
- voetbal;
- overig.

Reacties die bij meer rubrieken kunnen worden ondergebracht worden bij meer dan één rubriek weergegeven.

doelgroepen (zoals leeftijd, handicap)

- De G (gehandicapten) sportvoorzieningen kunnen beter.
- Een sportschool voor alleen vrouwen. Ladies only BasicFit is in Den Haag
- Iets voor mensen die geïnteresseerd zijn in het leger.
- Sportactiviteiten in de wijk Dorp. Voor kinderen is zeer weinig te doen binnen. Geen cursussen niks of te duur.
- Sporten voor jongeren vanaf 18 jaar, je komt dan in een seniorenteam terecht met veel te oude mensen en dan stop je maar met je sport, N.B. Voetbal, badminton voor de leeftijd 18 t/m 25 jaar is er niet veel doorstroom is niet goed.
- Sportschool - 16 jaar oud.
- Voor autisten.
- Voor kinderen in het speciaal onderwijs. Ik kan nergens aan meedoen.
- Weinig voor gehandicapten.

zwemmen

- 400 meter schaatsbaan, zwembad
- Baantjes zwemmen.
- Binnenzwembad(en) (**3 keer genoemd**)
- Buitensportactiviteiten + zwembad.
- Buitenzwembad(en) (**3 keer genoemd**)
- Dutch Water Dreams weer openen! 50 m wedstrijd bad (over dekt).
- Een ander leuk zwembad!!!
- Een buiten zwembad en het binnenbad vrij zwemmen zoals het Keerpunt
- Een fatsoenlijk, schoon en goed zwembad.
- Een goed onderhouden buitenzwembad (Keerpunt) waar de wespen van tevoren zijn bestreden, met name in het gras. En waar het gebroken glas ook verwijderd is.
- Een goed recreatiezwembad
- Een goed wedstrijdzwembad zou leuk zijn
- Een groter beter en schoner zwembad
- Een leuk familiezwembad met glijbanen, golfbad etc. Vb. Centerparks, tropisch zwemparadijs.
- Een leuk zwembad; activiteiten op grote velden in wijken zoals goals
- Een normaal en bereikbaar zwembad.
- Een recreatiezwembad, een 400m schaatsbaan
- Een recreatief zwembad wat daar ook voor bedoeld is! Met glijbanen en zo.
- Een recreatiezwembad voor in de zomer (binnen & buiten)!!
- Een topsporthal en zwembaden
- Een zwembad / zwemmogelijkheden / zwemmen (**81 keer genoemd**)
- Een zwembad dat meer faciliteiten heeft dan een 25 meterbad
- Er is een groot tekort aan zwembaden in Zoetermeer, zowel recreatie- als sportzwembaden
- Er is geen goed zwembad voor de topsport vereniging zwemmen die we hebben, er is geen goede wielrenclub en er is geen goede schaatsbaan die aan alle maatstaven voldoet
- Er is geen overdekt recreatiebad
- er verdwijnen steeds meer straatvoetbal veldjes en komen huizen voor in plaats
- Goed / beter zwembad (**3 keer genoemd**)
- Goede, leuke tropische zwembaden.
- Het aanbod van zwemwater. en de mogelijkheden tot schaatsen / ijshuur in het Silverdome
- Het zwembad het Keerpunt, maar dan de binnenbaden, ik vond het altijd onwijs leuk om daar heen te gaan
- Het zwembad is gaaf.
- Ik mis de mogelijkheid om in een goed onderhouden buitenbad te zwemmen
- Ik mis de sportvoorziening zwembad

- Ik mis de zwembaden in Zoetermeer; je had het Keerpunt dat was echt een fantastisch zwembad
- Ik mis een zwembad en (top)sportvoorzieningen. Volgens mij is er wel genoeg keuze voor sportactiviteiten.
- Ik mis een zwembad. Sinds het Keerpunt gesloten is ga ik eigenlijk nooit meer zwemmen
- Ik mis geen sporten maar faciliteiten zoals het Keerpunt
- Ik mis het zwembad want we kunnen nu alleen 's zomers zwemmen of we moeten naar Den Haag of Nootdorp. Aan sportclubs hebben we genoeg
- Ik mis niks, behalve betere zwembaden.
- Ik vind dat er een vernieuwd (en het liefst) 50m zwembad mag komen. Dit is niet alleen goed voor de verenigingen, maar ook waarschijnlijk voor de stad!
- Ik vind dat er te weinig zwembaden zijn.
- Ik vind dat er wel wat aan de zwembaden moet gebeuren (en met name het Keerpunt)
- Ik zou graag weer net als vroeger kunnen zwemmen in een binnen- of buitenbad wanneer ik er zin in heb en niet moeten vragen of ik naar een zwembad buiten Zoetermeer gebracht kan worden.
- In Zoetermeer is er geen recreatiebad aanwezig.
- Jammer dat er geen groot familiezwembad meer is in Zoetermeer.
- Keerpunt
- Leuk zwembad (met glijbanen).
- Meer openbare zwembaden (zoals de Veur).
- Meer zwembaden
- Meer zwembaden, het liefst met meerdere planken en een 5 meter of hoger toren (platforms) Ik doe schoonspringen namelijk.
- Misschien wat meer zwembaden of 1 maar waar je ook recreatie kan zwemmen.
- Niet genoeg tijden voor recreatief banenzwemmen, vaak erg druk
- Onvoldoende zwemmogelijkheden.
- Paardrijden, zwemmen.
- Recreatief zwemmen / vrij zwemmen / zwembaden voor vrij zwemmen (**17 keer genoemd**)
- Recreatiezwembad, denk aan oude Keerpunt.
- Recreatiezwembad / Opliedom besluit de verkoop daarvan door heer Nawijn!
- Recreatiezwemmen kan niet in Zoetermeer. Je moet er naar Den Haag voor.
- Recreatief zwemmen zoals in het Keerpunt kon. Helaas is dit niet meer mogelijk. Ik heb al wel wat gehoord over plannen van een nieuw zwembad. Maak deze plannen ook waar, want zo'n zwembad is hard nodig.
- Schaatsbaan 400 meter/ groot zwembad.
- Sommige zwembaden zijn niet echt schoon. We hebben geen recreatiezwembad. En we hebben geen 50 meter bad
- Sporten wat met water te maken heeft, vrij zwemmen.
- Tennis, badminton, zwemmen.
- Volleybal, en we zouden best wel een echt goed zwembad kunnen gebruiken
- Vooral zwembaden moeten er meer van komen, vooral een binnen zwembad wat we vroeger wel hadden (Keerpunt)
- Yoga-Zwemmen. Het is er wel, maar niet volledig of goed
- Zwemsporten in teamverband.
- Zwembad (recreatie), de Veur is het enige bad, maar dat is niet echt een recreatiebad. Ik ga nu naar het Hofbad in Ypenburg voor recreatiezwemmen
- Zwembad (vrij zwemmen binnen).
- Zwembad (wordt bijna nooit opengesteld).
- Zwembad en vooral waterparken
- Zwembad Het Keerpunt is erg oud en vies. Het badwater in Zoetermeer is veel te beperkt.
- Zwembad met bubbelbad en glijbanen zoals Centerparcs.
- Zwembad, binnenbad, de meeste zijn saai.
- Zwembad, het Keerpunt! Diep triest dat het Keerpunt als recreatiebad dicht is. Welke stad met aspiraties zoals Zoetermeer heeft, heeft nou geen fatsoenlijk zwembad? Nu moeten we uitwijken naar andere steden terwijl dat helemaal niet nodig was geweest als er gewoon wat geld in dat Keerpunt gestoken was. Dieptriest
- Zwembad, met name binnenzwembad
- Zwembad, sportscholen die goed bijgehouden worden en nieuwe apparatuur hebben
- Zwembad, topsport vereniging voor de teamsporten. Allemaal niet echt op niveau in Zoetermeer
- Zwembad ,Wildwaterworlds en padle
- Zwembad/buitenbad.
- Zwembaden die zijn er te weinig.
- zwembaden en community centers missen
- Zwembaden en er moet een goed recreatiebad komen die het hele jaar beschikbaar is met glijbanen.
- Zwembaden en vrij te gebruiken binnenbanen voor recreatie en sport
- Zwembaden er is geen enkel leuk zwembad
- Zwembaden met meer schappelijke tijden voor baantjes trekken. outdoor paintball/airsoft
- Zwembaden mis ik hebben we niet / goed zwembad dat zou ik wel graag willen.
- Zwembaden mogen wel wat groter aangepakt worden en gerenoveerd worden.
- Zwembaden voor in de zomer.
- Zwembaden voor vrije tijd.

- Zwembaden zijn er niet meer om vrij te zwemen.
- Zwembaden zoals het Keerpunt. Kijk naar Oostenrijk hun buiten zwembaden zijn leuk en goedkoop.
- Zwembaden, er zijn geen leuke zwembaden hier in Zoetermeer, zorg dat het Keerpunt open gaat en je hebt al een goede doelgroep die naar Zoetermeer komt!!!!
- Zwembaden, grote schaatshal.
- Zwembaden, Keerpunt moet terug
- Zwembaden, recreatie
- Zwembaden, schaatsen (alleen Silverdome).
- Zwembaden! Het recreatiezwembad dat ooit het Keerpunt was moet weer worden hersteld, hier is van de inwoners van Zoetermeer enorm veel vraag naar.
- Zwembaden. Er is geen fatsoenlijke voorziening om te zwemmen. We hebben twee zwembaden die geen van beide recreatief zwemmen of banenzwemmen voor niet-bejaarden hebben.
- Zwemend boksen.
- Zwemmen en dan gewoon recreatie zwemmen.
- Zwemmen onvoldoende.
- Zwemmen zoals het Keerpunt.
- zwemmen, ik zou graag willen dat het Keerpunt weer open gaat of vervangen wordt

schaatsen

- 400 meter-schaatsbaan, zwembad
- Curling hoor je erg weinig
- Een 400meter-schaatsbaan.
- Een recreatiezwembad, een 400meter-schaatsbaan
- Er is geen goed zwembad voor de topsport vereniging zwemmen die we hebben, er is geen goede wielrenclub en er is geen goede schaatsbaan die aan alle maatstaven voldoet
- Het aanbod van zwemwater. en de mogelijkheden tot schaatsen / ijshuur in het Silverdome
- IJshockeymogelijkheden, topsport.
- IJshockey
- Ik mis meer schaatsen, vind voetbal te veel
- Schaatsbaan 400 meter / groot zwembad.
- Schaatsen
- Schaatsen bij Silverdome
- Zwembaden, grote schaatshal.
- Zwembaden, schaatsen (alleen Silverdome).

theater, dans

- Dansen / dansscholen (**4 keer genoemd**)
- Dansverenigingen of andere sportvereniging voor s studenten (18+)
- Er zijn maar twee zwembaden in Zoetermeer die van de gemeente zijn en het zijn ook niet de meest schone zwembaden.
- Meer dans en turn activiteiten.
- Meer dansscholen; specifiek stijldansen etc.
- Nationale dansschool.
- Zingen / toneel.

voetbal

- Er is genoeg voetbal.
- FC Zoetermeer moet echt dug-outs krijgen op de grasvelden. (Of desnoods bankjes). Elke club heeft dat.
- Ik mis meer schaatsen, vind voetbal te veel
- Ik mis voetbalveldjes die voor iedereen toegankelijk is op elk moment van de dag. Er zijn wel veldjes alleen deze worden niet goed onderhouden of zijn dan meer voor kinderen bedoeld.
- Ik vind dat het aantal voetbalclubs in Zoetermeer voldoende is.
- indoor voetbal?
- Johan Cruijffvelden, pannavelden.
- Kwaliteit voetbalveld. Kleedkamers. Slecht bij FC Zoetermeer. Lesgeld boven roem.
- Meer voetbalvelden (**2 keer genoemd**)
- Voetbalveldjes.
- Voetbal.
- Voetbalvelden buiten de verenigingen om
- Zaalvoetbal.

overig

- Afgelegen sportapparaten voor buiten, bijvoorbeeld in het Van Tuyllpark is het voor mij veel te open.
- American football.
- Atletiek.
- Atletiekbaan.
- Basketbal (**4 keer genoemd**)
- Basketball / zaalvoetbal.
- Basketbalvelden binnen en buiten.

- Basketbalvelden.
- Boksen (**2 keer genoemd**)
- Boogschieten
- Bootcamps.
- Boulderen
- Buitensportactiviteiten / - voorzieningen (**2 keer genoemd**)
- Buitensportactiviteiten + zwembad.
- Buitensporten waarvoor je niet hoeft te betalen zoals beachvolleybal
- Calisthenics, er zijn wel dingen voor, maar alleen echt het park in Oosterheem, heempark heeft precies wat nodig is.
- Commerciële Sportscholen, met afwijkende openingstijden. Momenteel is er Maar één en dat is Basic Fit. Denk hierbij aan later dan 21u open.
- Cricket
- Curling hoor je erg weinig
- De wat minder bekende sporten.
- Denksporten.
- Dutch Water Dreams weer openen! 50 meter-wedstrijdbad (over dekt).
- Dutch Water Dreams.
- Echte turnzaal, Gymworld
- Een echte mooie sportschool die 24/7 open is. Basic Fit gaat flink achteruit helaas.
- Een extra skatepark zou mooi zijn.
- Een grote 'half pipe' voor BMX'ers en skaters
- Een leuk zwembad; activiteiten op grote velden in wijken zoals goals
- Een topsporthal en zwembaden
- Er is geen goed zwembad voor de topsport vereniging zwemmen die we hebben, er is geen goede wielrenclub en er is geen goede schaatsbaan die aan alle maatstaven voldoet
- Er is momenteel niks van wateractiviteiten.
- Freerunning parcours, mis een specifieke plek om dit veilig te beoefenen.
- Freerunning.
- Geen idee. Ik fitness zelf bij een sportschool. Ik zit al een tijdje niet meer bij een sportvereniging.
- Goed basketbal veld in oosterheem
- Goede maneges die veel bieden voor lagere prijzen.
- Gratis fitness buiten.
- Handbal club (met een A-team).
- Handbal. (**2 keer genoemd**)
- Hardlopen
- Het is jammer dat je niet meer mag skeeleren bij de BMX-baan.
- Hockey
- Ik merk altijd dat voor competities mensen altijd ver moeten reizen, het is niet vaak in Zoetermeer zelf, behalve bij MHCZ en FC Zoetermeer / DWO.
- Ik mis Aziatische vechtsporten en rustige. Als in yoga, pilates, Taiji, Qi Gong, Xing Yi Quan, Kungfu.
- Ik mis een zwembad en (top)sportvoorzieningen. Volgens mij is er wel genoeg keuze voor sportactiviteiten.
- Ik mis niet zo zeer sportactiviteiten.
- Ik mis roeien.
- Ik mis schermclubs
- Ik zou meer goede maneges in Zoetermeer willen.
- Inline skaten/skateboarden.
- Karatehal
- Karten
- Kickboksen (**2 keer genoemd**)
- Klimmen
- Kwaliteits-skateparken. Bij Driesprong en bij Sandrinapad zitten goeie maar ik ga altijd nog liever naar Leidschenveen (Zoetermeerse Rijnweg)
- Leuke sportcursussen waar iedereen aan mee mag doen.
- Meer mountainbikeroutes / -parken.
- Mogelijkheden om te skaten, maar dan wel op een plek die voor iedereen bereikbaar is.
- Naschoolse sport op scholen.
- Onvoldoende aanbod in denksporten (bridge, dammen, schaken, go).
- Paardrijden (**4 keer genoemd**)
- Paardrijden en misschien iets met tekenen.
- Paardrijden, zwemmen.
- Puberspeeltuinen.
- Ritmische gymnastiek, roeien.
- roeibaan
- Rugby / rugbyvereniging (**6 keer genoemd**)
- Ruiterspaden zijn er onvoldoende, zeker nu de ruiterspaden in het Balijbos gedeeltelijk gesloten zijn. Connecties mogen en kunnen ook beter tussen verschillende ruitergebieden.
- Schaken
- Skaten.
- Softbal

- Speerwerpen.
- Spiertraining in de parken
- Sportactiviteiten in de wijk Dorp. Voor kinderen is zeer weinig te doen binnen. Geen cursussen niks of te duur.
- Sport als meditatie, niet Yoga maar meditatie
- Sport.
- Sporthallen voor zaalhockey zijn niet voldoende aanwezig
- Sportparkjes in centrale wijken.
- Sportscholen zijn voldoende.
- Taijijitu vereniging
- Te veel achter het stuur van de auto.
- Tennis, badminton, zwemmen.
- Tennis (**2 keer genoemd**)
- Tennis. Ik word nergens meer aangenomen na 12 jaar. Gewoon verstoten door vereniging.
- Tennisbanen in Zoetermeer zijn beperkt. Vanuit Oosterheem is de dichtstbijzijnde baan in Benthuisen. Anders moet je naar Dekker Sport.
- Trainingssports voor pullbars etc.
- Trefbal.
- Turnen
- Volleybal, en we zouden best wel een echt goed zwembad kunnen gebruiken
- Voor wielrennen, vooral de jeugd. En dan doorweekt.
- Yoga, Zwemmen. Het is er wel, maar niet volledig of goed
- Zwembad, sportscholen die goed bijgehouden worden en nieuwe apparatuur hebben
- Zwembad, topsportvereniging voor de teamsporten. Allemaal niet echt op niveau in Zoetermeer
- Zwembad, Wildwaterworlds en paddle
- Zwembaden en community centers missen

mist niets / er is genoeg / kent het aanbod niet

- Geen / mis niets / geen suggesties / er is genoeg (**PM**)
- Geen, mijn complimenten hiervoor!
- Ik denk dat we de meeste sporten wel hebben in Zoetermeer
- Ik mis niks er is genoeg aanbod en keuze uit verschillende sportactiviteiten.
- Ik weet niet want ik hou alleen van zwemmen.
- Tevreden, voldoende aanbod.
- Weet ik veel, Zoetermeer heeft zelfs iaido, leuke sport!

VI-2 tekortschietend aanbod - 18 jaar en ouder

In het onderstaande zijn opmerkingen van 18+ers opgenomen op de vraag: 'Welke sportactiviteiten mist u of van welke sportactiviteiten is het aanbod onvoldoende?'. De antwoorden zijn gerubriceerd naar dezelfde thema's als in het omnibusonderzoek uit 2017:

- doelgroepen;
- zwemmen;
- schaatsen;
- voetbal;
- overig.

Reacties die bij meer rubrieken kunnen worden ondergebracht worden bij meer dan één rubriek weergegeven.

doelgroepen (zoals leeftijd, handicap)

- 0-4 jaar en dan voor 0-2 jaar.
- Aanbod ouderen, rustige sport, geen competitie.
- Algemene sportactiviteiten voor ouderen.
- Ben meer voorstander van sportmogelijkheden die direct ten goede komen aan ingezetenen dan aan het creëren van mogelijkheden waarmee Zoetermeer zich op de landelijke kaart wil zetten. Het is de vraag of Zoetermeer op dat niveau kan concurreren en of ze dat moet willen proberen.
- Een G-team bij de basketbalvereniging.
- Er is geen enkele sportactiviteit voor mensen met een bewegingsbeperking of die niet naar een sportschool kunnen of willen!!
- Fitness voor 75+.
- Gericht op doelgroepen, weinig keus.
- Goedkope of gratis sportactiviteiten voor basisschoolleerlingen (tenminste toen mijn kind nog op de basisschool zat)
- Het is nog steeds moeilijk om als gehandicapte deel te nemen.
- Ik heb 25 jaar een gehandicaptenvoetbalteam geleid en getraind en vind het een slechte zaak dat er nu niet meer gevoetbald kan worden in de 3e gemeente van Zuidholland.
- Ik kan niet sporten, want ik ben een invalide oude-man van 85-jaar.
- Met de leeftijd van 85 jaar is dat iedere dag anders.

- Mis voor chronisch zieken en fysiek beperkte mensen leuke (sport-)mogelijkheden op hun eigen niveau. Vaak willen deze mensen wel maar kunnen niet meekomen met reguliere activiteiten.
- ouderen
- Sporten die mensen met een beperking ook kunnen.
- Sporten voor volwassenen/ouderen, als dansen/bewegen op muziek.
- Sportvoorzieningen in verenigingsverband voor volwassenen, overdag.
- Voldoende voor 65+.
- Volwassen dance
- Voor 18 jaar tennis
- Voor ouderen
- Voor ouderen een sportbegeleiding met een sociaal tintje (saamhorigheid, vergroten kenniskring)
- Voor verstandelijk beperkten.
- Vrouwenvoetbal.
- Wandelen voor ouderen (met ondersteuning).
- Wandelgroep voor ouderen
- Weinig voor normale 65+ fietsers en wandelaars. Ik bedoel dus niet wielrennen en de langere afstand-lopers
- Zwembaden voor vrouwen.
- Zwembaden, buitenbad. Zwemmen voor moslima.
- Zwemmen -> Kan beter zeker in de zomer. Buitenbad erg belangrijk. Sporten voor meisjes van 6 t/m 12 jaar.
- Zwemmen voor 65 plus
- Zwemmen voor gesluierde vrouwen.
- Zwemmen voor kinderen op de basisschool. Kinderen van de basisschool moeten veel meer sporten onder schooltijd.

zwemmen

- 50 meter zwembad
- 50 meter zwembad overdekt.
- Aanbod zwembaden moet weer worden hersteld en/of verbeterd.
- Aquarobics + banenzwemmen in een nieuw zwembad.
- Basiszwemmen.
- Beperkt aantal uren 'baantjes trekken' in zwembaden. Alleen overdag of laat in de avond. Voor werkenden is dat lastig.
- Binnen-recreatiezwembad!
- Buitenzwembad met 25- of 50 meterbad. In de wijk Oosterheem of nabij moet weer een (schoon!) dagelijks geopend zwembad komen voor vrij zwemmen, banenzwemmen (hele dag) en doelgroepzwemmen.
- Buitenzwembad, recreatief.
- Buitenzwembad(en) (**6 keer genoemd**)
- Buitenzwembaden in de zomer.
- Buitenzwembad en binnenbad Keerpunt weer openen.
- De zwembaden in Zoetermeer moeten beter. Voor zowel zwemles als recreatiezwemmen
- Een fatsoenlijk zwembad midden in Zoetermeer.
- Een goed openluchtzwembad in een grote stad als Zoetermeer
- Een goed recreatiezwembad voor recreatiezwemmen en baantjes trekken
- Een goed zwembad
- Een groot zwembad, zoals oude Keerpunt of zoals Hofbad is.
- Een voldoende recreatie zwembad
- Een zwembad / zwemmogelijkheden / zwemmen (**15 keer genoemd**)
- Een zwembad, om maar eens een open deur te gebruiken.
- Extra zwembad! En muziekschool, wat niet voorgekomen is in de enquête.
- Familiezwembad.
- Fatsoenlijk buitenzwembad
- Fietsen. Maar ook een paar mooie zwembaden. Wij rijden nu naar Pijnacker. In een gemeente van 120.000 inwoners moet er echt een goed zwembad zijn. Schande dat het zwembad gesloten is.
- Goed buitenzwembad, buiten-sportscholen.
- Goed schoon binnenzwembad.
- Goede, degelijke, aantrekkelijke zwembaden.
- Groot buitenzwembad.
- Het aanbod aan zwembaden is op het moment matig, ik mis een complex als de voormalige Driesprong.
- Het is belangrijk dat de Gemeente geld stopt in het openhouden van Het Keerpunt en Silverdome!
- Het zwemmen: de zwembaden zijn te weinig open voor werkende mensen
- Ik ben gek op zwemmen; de Veur is wel wat saai.
- Ik mis schone zwembaden
- Ik zou graag zien dat er in Zoetermeer ook een zwembad open is voor banen zwemmen op normale tijden (tussen 17:00 en 21:00)
- Leuk binnenzwembad om met het gezin heen te gaan in 't weekeinde, dat is er niet.
- Meer en grotere zwembaden.
- Meer zwembaden

- Mis alleen een goed en leuk zwembad, voor iedereen.
- Mis de mogelijkheid om vrij te zwemmen met de kinderen. Mogelijkheden tot vrij zwemmen in Zoetermeer zijn zeer beperkt, hele slechte zaak!
- Niet voldoende zwembaden.
- Openbaar zwembad
- Openbaar zwembad voor recreatiezwemmen met kinderen.
- Openingstijden en aantal zwembaden mag worden verbeterd evenals de bereikbaarheid met het OV.
- Openluchtzwembad.
- Recreatief zwemmen / vrij zwemmen / zwembaden voor vrij zwemmen (**13 keer genoemd**)
- Schande dat ons mooie "Keerpunt" verkwanseld is. Dat wordt nog dagelijks gemist door heel veel Zoetermeerse gezinnen en individuele personen.
- Schoolzwemmen. Buitensport voor basisscholen.
- Schoolzwemmen
- Schoolzwemmen is een must, voor ieder kind belangrijk.
- Schoolzwemmen! (zwemlessen, voldoende voor iedere beurs) betaalbare sportactiviteiten.
- Skiën en zwemmen, les voor volwassenen.
- Spirituele activiteiten en warm water zwemmen. Sporten zonder competitiedrang en commercie.
- Te weinig openingstijden zwembaden.
- Te weinig zwembaden voor recreatie (wat rondspartelen is ook sport).
- Wil alleen kwijt dat die [naam] een [belediging] is, te zot voor woorden dat we het buiten zwembad kwijt zijn. Dit had nooit mogen gebeuren.
- Zeer slecht aanbod zwembaden voor zo'n grote gemeente
- Zwemactiviteiten voor volwassen ook in de avond i.p.v. de ochtend.
- Zwembad in het centrum.
- Zwembad om baantjes te trekken, en niet overdag, veel mensen werken 40 uur dus kunnen niet op dinsdagochtend om 10 uur gaan zwemmen
- Zwembad, tennis
- Zwembaden en met name buitenzwemvoorzieningen
- Zwembaden in de buurt. Recreatiebaden.
- Zwembaden te weinig!
- Zwembaden voor vrouwen.
- Zwembaden zijn een "must" in een stad als Zoetermeer. Ook het verplichte schoolzwemmen moet terug komen!!
- Zwembaden zijn verminderd. Jammer.
- Zwembaden, buitenbad. Zwemmen voor moslima.
- Zwembaden, dames-fitness.
- Zwembaden, vooral het binnenbad van het Keerpunt is een gemis
- Zwembaden / buitenbaden.
- Zwemles op zaterdag.
- Zwemmen -> Kan beter zeker in de zomer. Buitenbad erg belangrijk. Sporten voor meisjes van 6 t/m 12 jaar.
- Zwemmen en wielersport.
- zwemmen in verwarmd water
- Zwemmen voor 65 plus
- Zwemmen voor gesluierde vrouwen.
- Zwemmen voor kinderen op de basisschool. Kinderen van de basisschool moeten veel meer sporten onder schooltijd.
- Zwemmen! Wat een zonde dat alle baden gesloten zijn. Het zou voor mijn gezondheid een uitkomst zijn als er weer een zwembad in Zoetermeer zou komen.
- Zwemscholen en andere wateractiviteiten.

schaatsen

- 400 meter schaatsbaan, zoals de Uithof in Den Haag.
- Goeie schaatsbaan die regelmatig op is
- Het is belangrijk dat de gemeente geld stopt in het open houden van Het Keerpunt en Silverdome!
- Jammer dat ijshockey zo weinig en duur ijs heeft ten opzichte van andere verenigingen

theater, dans

- Dansgelegenheid , dansschool (**2 keer genoemd**)
- Dansgelegenheden voor ouderen.
- Sporten voor volwassenen/ouderen, als dansen/bewegen op muziek.
- Theater (buiten het veel te dure CKC).
- Volwassen dance

voetbal

- Voetbal, tennis, gyms zijn ruim voldoende.
- Voetbal. DSO heeft te veel leden en lange wachtlijsten. Direct in de buurt is er niets te vinden.
- Vrouwenvoetbal.

overig

- (Ik hou niet van sporten) maar vooral verdedigingssporten missen.

- andere voorzieningen dan voor de populaire sporten
- Atletiek
- Auto- en motorsport
- Badminton.
- Betaalbaar paardrijden voor mensen in de minima bijv.
- Biatlon; langlaufbanen; schietvereniging(en).
- Buiten fitnessmogelijkheden.
- Buitengyms (openbare fitnessruimtes) zoals bij het Van Tuylpark. Wat trouwens erg slecht onderhouden wordt.
- Cheerleaden, op topniveau, cheerdance op topniveau, beachdance, streetdance.
- Cricket
- Denksport.
- Dutch Water Dreams
- Een buitensportpark zoals nu eindelijk bij het Noord Aa gebouwd wordt. Zou ook makkelijk zoiets in Rokkeveen gebouwd kunnen worden, er is hier genoeg animo voor. Bijvoorbeeld in de Floriade waar heel veel buitensporters komen.
- Een goede openbare tennisbaan
- Er is genoeg mooi viswater waar niet gevisd mag worden, soort gans is belangrijker dan inwoners, beetje jammer.
- Fietsen. Maar ook een paar mooie zwembaden. Wij rijden nu naar Pijnacker. In een gemeente van 120.000 inwoners moet er echt een goed zwembad zijn. Schande dat het zwembad gesloten is.
- Fitness app. in buitenlucht, toegankelijk voor iedereen.
- Goed buitenzwembad, buiten-sportscholen.
- Goed onderhoud aan visplekken
- Hardlopen, trimmen.
- Ik ben zelf lid van een triatlonvereniging in Leidschendam vanwege mijn vriendenkring aldaar. Dit is een van de weinige sporten waar Zoetermeer geen vereniging voor heeft.
- Ik had het zo niet bedacht maar iets meer watersport in de verschillende watergebieden in Zoetermeer zou wel heel leuk zijn. bijvoorbeeld zeilen in oosterheem, in de zomer. of kanovaren
- Ik mis in Zoetermeer een hardloop marathon. In vele andere steden in Nederland met dezelfde omvang als Zoetermeer vindt wel ieder jaar een marathon plaats. Het zal ook voor het aanzien van Zoetermeer en directe omgeving goed zijn.
- Ik mis vaak de vrije mogelijkheden om als individuele sporter iets te kunnen doen. Binnen Zoetermeer is dat het van Tuylsportpark maar daar kun je dan weer niet (meer) lekker hardlopen na de komst van Dutch Water Dreams.
- Ik zou wel meer buiten "sportscholen" willen zien.
- In de parken toestellen om te sporten.
- Jongeren van 12 t/m 21, bv fitness, hardlooptraining.
- Laagdrempelige betaal ontspanning en beweging voor ouderen direct in de wijk
- Martial arts
- Meer geschikte hardlooppaden gewenst. Dus niet samen met auto's, fietsers en/of scooters op hetzelfde wegvak.
- Momenteel mis ik geen sportactiviteiten. De sportactiviteiten die er zijn, zijn bij mij in de buurt en zijn goed bereikbaar.
- Mountainbike kan alleen in 't Buytenpark. Graffiti moet op meer plekken legaal worden.
- Onbekende sporten
- Openbare hardloopbaan
- Recreatief tafeltennis in iedere wijk
- Rugby League
- Rugby vooral voor jeugd goed voor binding en beheersing
- Ruiterspaden.
- Schietbaan.
- Schoolsport onder leiding van sportleraar is meer uren per week is nodig (samenwerking gemeente en Onderwijs)
- Scouting zijn lange wachtlijsten. Doelgroep 7 jaar.
- Skiën en zwemmen, les voor volwassenen.
- Spirituele activiteiten en warm water zwemmen. Sporten zonder competitiedrang en commercie.
- Sport en spel voor basisschoolleerlingen bv.
- Sportactiviteiten in de wijk (vooral buiten).
- Sportparkjes. Voetbalveldje (gewoon gras!) naast Casa Italia en Hoogvliet Cadenza.
- Sporttoestellen rond b.v. het Noord Aa.
- Sportvisgebieden, door de oevers terug te geven aan de natuur, verdwijnen visplekken en als er een vrij te benaderen plek is, dan is deze in gebruik voor honden die te water gaan.
- Tennis.
- Veel grote sportscholen dit houdt mensen die willen beginnen tegen.
- Verbeter het beleid en de mogelijkheden m.b.t. sportvissen. Nu krakkemikkige en onduidelijke oplossing voor vissen zonder vispas.
- Vissen, wel veel water maar te veel begroeid vanaf de kant aan de dobbelplas alleen vissen tussen planten niet vanaf kademuur waar de markt is
- Vissen.
- Voetbal, tennis, gyms zijn ruim voldoende.
- Volgens mij heeft Zoetermeer alles.

- Volgens mij is alles er wel.
- voor mijzelf niets
- Waterskiën bijvoorbeeld bij het Noord Aa d.m.v. kabelbaan.
- Wielerbaan, wakeboarden
- Wielrennen.
- Zelfverdedigingskunst.
- Zwembad, tennis
- Zwembaden, damesfitness.
- Zwemmen en wielersport.

mist niets / er is genoeg / kent het aanbod niet

- geen / mis niets / geen suggesties / er is genoeg (*PM*)
- Geen idee, ik hou niet van groepsactiviteiten. Ik doe het liefst alleen: wandelen/hardlopen/fietsen.
- Geen idee. Ik loop alleen hard of met vriendin. En ik fiets en wandel elke dag meestal alleen.
- Geen oordeel omdat ik niet weet wat er wel/niet is! De sporten die ik wil doen zijn er in ieder geval.
- Ik sport zelf niet, omdat ik daar niet voldoende tijd voor heb. Van wat ik zie en hoor, er is genoeg aan sportscholen (basic fit, racketcenter enz.)
- Niet op zoek, dus geen idee.
- Onvoldoende op de hoogte om te kunnen beoordelen.